

Latweefchu Awises.

62. gada-gahjums.

Nr. 49.

Dreschdeenā, 7. (19.) Dezemberi.

1883.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, in Grobin, Kurland. — Ekspedizija Westhorn tga grahmatu bodē Jelgawā.

Rahditajs: No eefschemeem. No ahriemeem. Wisjamaafahs finas. Basuduschais stanzijas fainneels. Rudens dseefma. Mehnefs. Drupas un drustas. Atbildes. Studinaschanas.

No eefschemeem.

Behterburga. Daschas gubernu un aprinku rentejas pehdejā laikā finanžu ministerijai beeschi ween eefneeguschas scheloschanos par to, ka leelā krahjuma deht, kahds winahm atronahs wezā waza naudā, winas esot peespeestas isihreht privat-pagrabus, kur uglabahst scho naudu. Tamdeht nu walsts-rentejas departements usdewis kameral-palatahm, wifu wezo waza naudu, kas atronahs weetigās rentejās, eefuhtibt Behterburgas naudas kaltawai deht pahrleeschanas. Scho naudu nosuhtischana aprehinata us 75 tuhst. rubtu. — **Tā fauktā Kachanowa komisija,** tā „Nowoje Wremja“ sino, 26. Nowemberi noturejufi sawu pehdigo sehdeschanu. Winas istrahdatee reformas preekschlikumi nu tiksot „Waldibas Wehstnesi“ nodrukati, lai tahdā wihšē wif, kam no leetas ir praschana, it ihpafchi laikraksti, waretu par teem isfajiht sawas domas. Kachanowa komisijas istrahdajumi wehl ne-esot gatawi likumu preekschlikumi, kahdus waretu jau eefneegt walsts-padomei preeksch nospreeschanas, bet esot tik usrahbijumi, kahdā garā reformas projekti buhtu fastahdami. — **Awises stahsta, ka luhgumu komisija dabonot** tagad til dauds luhgschanas rakstu us Keisara Majestetes wahrdū, ihpafchi par familijas buhschanahm (par atlaulafchanahm u. z.), tā ka esot nodomahts, nahloschā gadā eetaifht komisijā wehl weenu nodalu. — **Tā fauzamā Schihdu komisija,** sem grahfa Bahlena wadischanas, 25. Nowemberi noturejufi sawu pirmo sehdeschanu. — **Behterburgā 28. Nowemberi atklahja** pilsehtu sawstarpigo uguns-apdrofchinaschanas beedribu kongresu. Geraduschees bija 26 beedribu weetneeki. — **Jaunakōs walsts-likumōs atrodahs** kahdōs artikeldōs jauni nosajijumi jeb pahrgrosijumi, kas sihmejahs us Ribgas pilsehtas diskonto banku, us Ribgas pilsehtas kredita beedribu, us Behrnawas pilsehtas banku, Kursemes pilsehtu hipoteku beedribu, us Jelgawas pilsehtas bankas kapitala paugstinaschanu un us Nehwales un Kuldigas pilsehtas bankas dibinaschanu. — **Kā dširdams, finanžu ministeris gribot** lht isnihzi-naht papihra naudu par 30 milj. rubtu. — **Pilsehtu sawstarpigahs uguns-apdrofchinaschanas konferenze nālehmuft,** peenahzigā weetā ruhpetees, ka pilsehtās, kur schahdas uguns-apdrofchinaschanas beedribas pastahw, wif ihpafchums taptu tanis apdrofchinashts. — **Behterburgā namu zenas weenumehr krihtot,** keegeti un zits buhw-materials topot lehtals un strahdataju algas eijot leijā. Par 100 tuhst. rubtu tagad warot buhweht namu, kam 500 tuhst. rubtu wehrtibas; bet, sinams, ari warot atgaditees, ka nams stahwot tulschs.

Kungs un Keisars ir, us ministeru komitejas spreedumu, Wischchligi 11. Nowemberi sch. g. apalschā minetahm personahm par fewischkeem novelneem sudraba medalus ar u rakstu „par uszibtibu“, nefamus pee Stanislawa bantes, dahwinajis, un proti: pee kakla nefamu: aktiwo Kuldigas brihwprahtigo uguns-dsehseju preekschneekam, Bruhschu pawalsneekam Julijam G. ffau; us kruhtibm nefamus: Dobeles aprinki: Bramberges pagasta wezakajam Jahnim Rosenberg; Titelmindes pagasta wezakajam Mikelim Purnal; zitreisejam Abgunst-Grinseltes pagasta wezakajam Kristapam Jakobsohn; Bauskas aprinki: Wezmuischas pagasta wezakajam Jahnim Sandt; Kuldigas aprinki: Kumberes pagasta wezakajam Jahnim Silpol; Jaunjelgawas aprinki: Lundes pagasta preekschneekam Jahnim Baumann. — **Kursemes gubernas pahrwaldneeks,** geheimrahts von Liliensfeld, 29. Nowemberi, no Behterburgas pahrbrauldams, atkal usnehmis gubernas pahrwaldibu.

Jelgawa. Kurlmeemo skolas preekschneeziba, Karolines muischā pee Jelgawas, dara sinamu, ka mahzitajs Katterfelds no direktora amata pee minetahs skolas atlahpees, un ka scho amatu ir usnehmis hofrahta kungs Aleksis Ucke, Jelgawā. Us schi kunga adrese ir wif raksti un wifa nauda preeksch schihs skolas jafuhta; wina adrese ir: Jelgawā, Paleijas eelā № 31.

Is Falzgrahwes „B. W.“ sino, ka 23. Nowemberi turenēs Behrsu frogā eeraduschees dimi jauni zilweki, — weens pagarsch augumā un ar farlanmalu zepuri, otrs semaks un ar gaischeem mateem. Weens isdeweēs par rewidenta-senatora kunga, otrais par domeru waldes eerehdni, fazidami, ka teem usdois, kahdam eebuhweetim, wahrdā L., atdot L. mahjas. Gebuhweetim, kas tumumā dshwojis, aifsuhtijufchi pakal, par to aismaksadami 2 rubti. Tak laudis driht ween manijufchi, kas ihstij bij par kundsinneem, un puifschus fahkufchi wajjaht; tomehr luhdsotees teem isdeweēs isfprukt pelnitam sodam. Tikai janoschello, ka naw tikufchi apzeetinati.

No Dobeles raksta „Balt. Wehstnesim“: Raksti us 25. Nowemberi muhsu Deewa nams ir tizis apmeklehts no sagleem. Tee eekahpufchi pa kahdu semaku logu basnizā un no turenēs eelausufchees gehrbkambari. Bet scheitan sawas zeribās us bagatu laupijumu koti krahpufchees; jo wif sudraba altara rikti un wehrtibas leetas teel is muhsu basnizas kat'reis pehz deewakalposchanas aisnesti drofchakā weetā, kas sagleem laikam nebija sinams. Gehrbkambari tee atrada tikai ap 5 rubti upuru sihlas naudas un 2 pudeles wihna; — tas nu bija wif winu laupijums. Sagti bijufchi wifai nelahga zilweki, jo tee aiseedami wehl basnizu peegahnijufchi. — Kahds zilweks apzeetinahts, us kuru wiswairak kriht domas, ka tas darijis scho nedarbu.

No Naudites. Raksti us 18. Nowemberi sch. g. ir Dobeles krona meschafargam Sematscham leela sahdsiba isdarita, proti: 2 labi sirgi is stakka isfagti, — weens 5 gadi un otrs 12 gadus wezs. Sagti bij stakki uslausufchi un sirgus iswedufchi, tad eegahjufchi wahgusi, kas par nelaimi ne-esot bijis to raksti aifflehts, un apschirojufchi sirgus ar it jaunahm schirahm, un tad eejuhgufchi sagtos sirgus tamboru ratōs, un tad wehl pahchmufchi diwejus ahdu riktus lihds un weenus seglus. Tad wehl tehwinu uslausufchi kalpam flehti, un aplaupijufchi to glufchi, — tikai weenu zepuri un weenu sihdes drahninu atstahdami, un tad ar laupito mantu aifslaiduschees projam. — Sahdsibu rehliina us 400 rubtu. Sagti ar laupijumu esot redseti Schagarei zauri laifschotees. L. G...hoff.

No Bauskas. Lutera swehtki nu preezigi noswineti. Tee paliks leeleem un maseem labā peeminā. Gribam masumu pawehstibt par scho swehtku swineschanu. 28. Oktobera wakarā notureja Latw. draudses mahzitajs behrnu deewakalposchanu, kur peedalijahs wif pilsehtas skolneeki un skolneezes lihds ar saweem skolotajeem un skolotajahm. Baschā swehtku rihdā musikis is basnizas torna spehleja: „Deews Kungs ir muhsu stipra pils“, un pehz tam aprinka-skolas skolneeki dseedaja is aprinka-skolas torna to paschu dseefmu un wehl: „Teizi to Kungu, to godibas kehniu swehtu!“ ³/₄ us pulksten 10eem gahja wifas fabeedribas un wifu teesu kungi sawdōs mundeerindōs gehrbuschees us basnizu. Tiklab Wahzu, ka Latweefchu deewakalposchana kluwa puschkota ar tshetr'balsigu dseedaschanu. 30. Oktoberi tapa isrihtots muischneeku klubes sahle weefigs wakars ar tshetr'balsigu dseedaschanu, us Lutera shmedamahm runahm un is Lutera dshwes israhditahm dshwahm bildehm. Zauti tapa schee swehtki Bauskas aprinka-skolā swineti. Pehz skolas inspektora ihfas runas nodseedaja wezakee skolneeki tshetr'balsigu dseefmu. Tad tapa kahds gabals ar sijolehm un harmoniumu spehlehts, un wehl kahdas pahri trihsbalsi-

gas dseefmas dseedatas. Nu stahjās daschi skolneeki zits pehz zita katederi un lasija kahdas perschas preekschā. Kad nu Bausklas aprinkā-skolu apmeklē daschadu tantibu behrni, tā: Latweeschu, Wahzu, Kreewu, Leischu, Polu un Schihdu, tad schinis swehtkōs bij dsirdamas wisadas walodās. Skolneeku preekschnefumi bija Wahzu, Kreewu, Latweeschu, Leischu, Polu, Latinu un Frantschu walodās. No diweem skolotajeem wehl dabujahm dsirdeht Igaunu un Italieeneeschu walodās. Pehz tam skolneeki kluwa apdahwinati (isnemot zitu tizibu behrnūs) ar Lutera grahmatinahm, un tad ar ehdeeneem pazeenati. Pilsehtas walde preeksch tam bija naudu dewusi. — Bausklas draudses wisās laufskolās tapa ari Lutera swehtki swineti pehz ihpascha programma, kur pehz ihfās deewakalposchanas wisi skoloni tapa apdahwinati ar grahmatinahm, kur Lutera dsihwes gahjums aprakstihst, un pehz tam pameeloti ar pehperlokeem, baltmaisi un lasiju. Preeksch behrnu apdahwinaschanas un pazeenaschanas bija pagasti waijadsiģo naudu fametufchi. Ihpaschi preezigi schee swehtki bija Kautschu muischas skolā, kur ari jaunās skolas ehrgesles tapa eeswehtitas, no Bausklas ehrgeslu buhwetaja Radfina fga par 3 simts rubteem pagatawotas. Ehrgeslehm ir diwi metala un weens loka bals, ar peekahrtu kahju-spehli (pedali), ar patihkamahm skanahm. Naudu preeksch schihm ehrgeslehm dewa pa leelakai dalai Kautschu muischas grahfi. Pati grehsene lihds ar dascheem familijas lozektkeem bija us scheem swehtkeem atnahkufchi, un pee behrnu pameeloschanas leelmahte ar fawu un mahzitaja jaunkundsehm behrnūs apdeeneja. — Wehl gribu peemineht, ka Radfina fgs scho wasar' ari Pomuschas skolotajam masas ehrgelites ar trim balsim par 275 rubteem ustaisija, kuras ari par labahm atraftas.

Wehl no Bausklas. Schinis deenas bija is abeem Bausklas aprinkā apgabaleem jeb eezirkneem rekrufchu peenemschana. — Pirmā eezirkna jauneki ne-uswedahs wis tā, ka bija wehlejams. Wiswairaf Schihdeem bija ko istureht. Polizejai waijadseja par meera ustureschānu un kahrtibu gahdaht. — Par usbruzeeu Bez-Saules kstera diwahm meitahm awisēs jau wehstihst. Gribam til schē wehl kahdas drufzinas peelikt klah. 25. Oktobera wakarā, starp pulksten Seem un 9eem, brauja minetahs jaunkundses no Bausklas us mahjahm. Wakars bija gauscham tumfchs. Tē starp Dreengeru un Kaschu frogā, tilai kahdu wersti no pilsehtas, tahm nahk diwi tehwin pretim. Pahri solus pee rateem peenahkufchi, tuhda schauj. Weena no jaunkundsehm iskriht no rateem, bet ar nemanamu schiglumu atkal eeles ratōs. Sirgs fahk auliskam skreet un blehschi schauj wehl kahdas trihs reifas pakaf. Diwi schahweeni bij lehrufchi weenu jaunkundsi mugurā un fahndēs, un otri mahjās isgehrbjotees lode iskritufi is drehbehm. Otrā deenā diwi nedroschi zilweki kluwa apzeetinati Bez-Saules Kalna frogā, kuru rewolweri wehl bijufchi diwi ne-isschauti schahweeni. Ubi esot katoki is Schenberges puses. J. K.

No Zodes. 29. Oktobera deena, muhsu reformatora Mahrtina Lutera 400 gadu dsimuma deena, ari no Zodes draudses ir godam swineta; jo leels kauschu pulks tai deenā dewahs us basnizu, kura bij apgaismota un ar dauds kromeem un salumeem puschkota. Basniza bij tā pahrpildita no kaudihm, ka dascham waijadsejis ahra stahweht. Deewakalposchana fahlahs pehz pulksten desmitkeem. Pehz nodseedatas dseefmas, muhsu zeen. mahzitajs tureja tahs deenas runu par Ebr. gr. 13, 7, 8.: „Peemineet fawus waditajus, kas jums to Deewa wahrdu runajufchi.“ Runataja wahrdi klausitajus toti aisgrahba. Pehz tam muhsu jautkais koris sem skolotaja Hellmana fga wadischanas dseedaja Dahw. ds. 134.: „Teizeet to Kungu.“ — Japeemin, ka dseefmas tai deenā tapa lihdsi spehletas no Bausklas „ragu musikas,“ jo muhsu wezhās ehrgesles bij preeksch tahs deenas par wahjahm. Pehz beigtas deewakalposchanas musika torni draudsi atwadija ar Lutera dseefmu: „Deews Kungs ir muhsu stipra pils.“ Par to firsniģa pateiziba ja-isskala muhsu zeen. mahzitajam, kas usmudinaja draudsi, scho augsto peeminas deenu godam swineht, ka ari basnizas preekschneklam, kas par musiku gahdajis, un ari wiseem basnizas deendereem par jauko puschkoschānu, ka ari teem, kas pee puschkoschanas palihdsiģu roku sneegufchi. — Berams, ka schi augstā peeminas deena mums ilgi paliks peemina. B—ku J.

Tufuma Latweeschu beedriba notureja 18. Septemberi fawu pilno sapulzi, kur dewa pahrskatu par pagahjufchā pirmā gada darboschanos. Beedru skaitis bijis 116; no teem preekschneeziba 18. Beedriba noturejufi 12 mehnescha, 5 ahrlahrtigas un 5 generalfapules, isrihkojufi 3 sakumu swehtkus, 3 balles (no tahm weenu ar maslahm), 3 weesibas un 2 jautajumu wakarūs, Keisara kroneschanas swehtkus, 1 konzerti un 2 teatera israhdes. Biblioteka atwehrtā ar

172 sehjumeem. No 1. Julija eetaifihst lasams galds ar 7 laifrafsteem: „Baltijas Wehstnesis“, „Bals“, „Baltijas Semkopis“, „Latw. Awises“, „Nigasche Zeitung“, „Heimath“ un „Tufumscher Anzeiger“. Beedribas ihpaschums inventarijā un skaidrā naudā bijis 408 rubl. 57 kap. Genemts 1578 rubl. 71 kap., un isdots 1523 rubl. 6 kap. Par lasamahm grahmatahm eenemts 113 rubl. 2 kap., un isdots 101 rubl. 16 kap. Bijufchais pirmais beedribas preekschneeks eaturejis 11 rubl. 86 kap., un atlizees 1 rubl. 74 kap. Beedri maksā weenu rubli eestahschanahs un 3 rubl. gada naudās; bet schogad til 2 rubl. gada maksās. Rewisijas komissija, gada rehkinumus pahrluhkojot un wisu labā kahrtibā atrafdama, issazija par to preekschneezibai pateizibu. Par beedribas preekschneeku eezehla Eichenberga fgu, un no teem ziteem runas wihreem atkal wisōs zitōs amatōs. — Tufuma Latweeschu beedriba nopeetni strahdadama eemantofufi pee schi apgabala Latweescheem zeenischānu. To leezina beedru skaitis, kas scho gad eewehrojami wairojees. Lai kopj beedriba jo projam fawu darbu jo ruhpiģi, tautas brahleem par isglihtibu un par jauku laika kawekli!

Riterfchastes Grentschu pagasta wezakais, Sonēs fainneeks, Jehkabs Strautmanis, kas pee Keisara kroneschanas bij Masflawā, tagad no Keisara apdahwinahst ar loti jauku sudraba medali, nesajamu ap kaklu un fruhthim pee garas un platas Annas bantes. Medalis ir leelaks par pagasta wezako amata fihmi. Weenā pusē ir nobildehts muhsu tagadejais Keisars Aleksanders III. ar wina wahrda parakstu; otrā pusē jauki isgresnoti wahrdi „par uszihtibu“. Strautmana fgam no Masflawas pahrzekojojo tapa dahwinahst weens masaks medalis, kroneschanas swehtkeem par peeminu.

No Krona Behrkones raksta „Balt. Wehstnesim“: nomiruschā Keiru mahju fainneeka meita, Katrihne Keire, atrada nezerot kahdā ne-apdshwotā mahju ehkā 20 Holandeeschu dahlderūs no 1801. gada, un par schahdu fawu atradumu darija finamu pagasta teefai. Pehz likuma weena dala no atrastahs mantas peekriht mahjas ihpaschneklam, t. i. schini gadijumā — kronim; bet Keisara Majestete, us domenu ministera wispadewigako preekschā stahdischānu, 21. Nowemberi sch. g. Wisaugstaki atwehleja Katrihnei Keire wisus no winas atrastōs 20 dahlderūs, ka algu par winas godprahhibu un ziteem par pamudinashānu, buht til pat godigeem.

Talsu pilsteefa issola 300 rublu tam, kas ustrahda uguns peelizejus Wandfenes muischā.

No Gramsdas puses, 24. Nowemberi. Lai gan pa starpahm falno un drufzin sneegs birst, tad tak wehl wasara naw beigufees un seema naw eestahjufi. — 9. Nowemberi sch. gadā wehl atrasta Trekau meschā eenahkufees „semenu oga“ un turklahht wehl koschs „semenu ogu seeds“. Behrkones muischu dahrsā ap to paschu laiku — Leepajas tuwumā — atrastās wehl „eenahkufchahs awenu ogas“ un redsetas „roses seedam“. Kahdā sehtas dahrsinā, Disch-Gramsdas pagastā, wehl 19. Nowemberi atrastās „klingerischu pukites“ pilndēs seedōs. — Wezā Mahrtina deenā, 10. Nowemberi sch. g., esot, ka awisēs lasijahm, pee 6 grahdu siltuma, wakarā, ap pulksten 9eem, fihws pehrkons graudis un sibeus metis ap Behrnawu — Widsēmē. Schee ir wisi „dabas notikumū“, kas til wakarā ir redsami; bet ne wis schai laikā — ap Mahrtineem. Tahdi „dabas brihnumū“ naw fen gadeem peeredseti. — Wehl pa brihnumu schim gadam ja-ussihmē, ka 22. Nowemberi (tas buhtu 4 nedetas preeksch Seemas-swehtkeem) ir scho sinu rakstitajam wehl peenestas „seedoschas druwu pukēs“, tā: „silahs rudsu pukēs“, „zuhku peenes“, „rudens pukites“ (Hapatika alba) un wehl zitas pukēs seedōs, un kas meicha ehnā, kur mas falnas aisenem, ir augufchas un seedus falikufchas, ka wasaras laikā. Wehl leelaks brihnums ir schis, ka scho sinu ussihmetajis. pats ar fawahm azihm ir redsejis un 22. Nowemberi wehl apluhkojis dauds lagsdas, kas gramas ehnā, upmalē, aug, kam ne wis ween (otru reis scho gadu) jauni pumpurischi breeda, bet ari jaunās, safas lapinas isplauka, ka pawasara siltā wehsminā. Laikam gan tas fals un sneegs, kas 23. Nowemberi eestahja, schos dabas brihnumus nomaitahs un seedoschahs pukites nokodihs. G. F. S.

Rihjē 1. Dezemberi atwehrtā pasta stanzija, kur peenems un isdos wisadu korespondenziju.

Baldone. Par turenēs awotu ahrstu eezelts dakteris Tschernobrowezs. Wina gada-alģa esot 130 rublu!

Jaunjelgawas aprinkā teefnesis, barons G. v. Behr, us fawu luhgfschānu atlaists no amata.

Rihģa. Dobeles semneeks Kahrlis Kristjansohns, kas dsihwo Ahģenskalnā, Rihģā, ka „B. W.“ sino, kihridams slinti, ais ne-usmanibas fawai seewai Marlihsēi eeschahwis labajōs fahndēs, tā ka

wina stundu wehlah ari nomirufi. Lihkis noweſts pilſehtaſ flimnizâ dakteru pahrluhkoſchanai, un notikumſ patſ nemts iſmekleſchanâ. — **Kolumuiſchaſ ſemneekſ Ernſtſ Butniſch**, nama ihpaſchneekſ, ſinajſ polizejai, ka Zarnitawaſ ſemneeze Laurine Bahwul, kura dſihwojuſi wina namâ, uſ grihdas atraſta noſchnaugta ar lakatu. Lihkis nodots dakteru pahrluhkoſchanai, un leeta pati nemta iſmekleſchanâ.

— **Mahrtinam Dſolkahjam, iſ Maſ-Straupes**, 28. Nowembera wakara, no Mihilgrahwja pahrnahlot, Spitatu eelâ diwi winam nepaſiſtami, jauni zilweki uſklupuſchi un to ar naſi eewainojuſchi diwi weetâſ: mugurâ un pee wehdera. Dſolkahja noweſtâ uſ flimnizu. Kâ ahriſtſ apleezinajſ, tad bruhze pee wehdera eſot nahwiga. Dſolkahja eſot 39 gaduſ wezſ. — **Baltijaſ domenu pahrwaldê** 18. Janwari tiſk no jauna iſnomataſ ſchahdaſ krona muiſchaſ: Salâſ muiſcha (pee Zehlabſchtaſ) uſ 20 gadeem, Laſchupe uſ 18 gadeem, Dſchuſſchu un Kitu muiſcha, katra uſ 20 gadeem; wiſaſ beſ krogeem.

No Widſemeſ. Waſara no mumſ pamaſam atſtahjaſ. — Rudenſ un lihdiſ ar to ſeema tumojahſ. Iſklatſ ſemkopiſ jau war ſinaht, ko waſara aiſeedama ir palak atſtahjuſi, — labu waj ſliktu. Gan nu wiſeem weenadi nebuſ. — Zitu gan buhſ bagati apdahwinajuſi. Bet zitam atkal ar behdahm un raiſeem buhſ jadſihwo, kâ warehſ ſawu ſaimi uſtureht un noloneht un ſawaſ maſſaſchanaſ nolihdſinaht. Zau pehrnaiſ, ſauſaiſ gadaſ daſcham labuſ parahduſ eekrahja, un daſcham ſchini gadâ, lai Deewſ nedod, daudſ labati neeſ. — Zil nu ſinaſchu, til nu paſtaſtiſchu, kâ pee mumſ Widſemê, ſtarp Walmeeru un Walku, ſcho waſar wiſpahrigi ir iſdeweeſ ar lauku augleem. Rudſu gandrihſ puſe ween, kâ pehrnajâ gadâ. Waſareja ſemâſ weetâſ zaur leelo ſlapjumu dikti wahja. Schiſ gadaſ naw ne buht eeneſigakſ, kâ pehrnaiſ, ſauſaiſ gadaſ. Daſchſ labſ gandrihſ beſ ſeena paliziſ. Meeſchi daudſ iſnihka. Auſaſ un lini augumâ gan wiſpahrigi labi, bet auſaſ toti weeglaſ un linu ſehllu daſchſ nedabuja ne til daudſ, kâ uſ preekſchu ko apſeht; lini paſchi, zaur to, ka weldrê bij no leelâ ſlapjuma ſameſti, ir toti pakulaini un weegli. — Daſcham nabadſinam kruſa, — par ko jau agrak ſinoju, — wiſu zeribu iſpoſtija. Bet to gan ar preeku war teikt, ka pee mumſ naw ne „Zuhdſ, ne Greekiſ“, — bet ka wiſaſ kahrtâſ, augſti un ſemi, meerâ un ſatizibâ, it kâ weenſ eekſch Kriſtuſ, kopâ turahſ. — Tam par dſihwu leezibu, ko iſteiziſ, praſiſchu: zil daudſ rentneeku nebuſ, kaſ pehrnajâ gadâ newareja renteſ aiſmaſſaht? — Gruntneeki newareja ſawaſ maſſaſchanaſ peepildiht; daſchſ newareja pat ne intreſeſ nomakſaht. Un tomehr lungi, lai gan ziti paſchi dahrgi muiſchaſ pirkuſchi, un tamdeht ari paſchuſ tãpat truhtumſ ſpeeſch, — neweenam pehz kontrahta ar waru ne-uſmahjaſ: — ar teem, kaſ newareja kontrahtu pildiht, wini tureja lihdiſzeetibu, zil ween wareja. Un eſ ſtipri tizu, ka wini ari ſchogad tãpat pazeetiſeeſ, zil ween warehſ. — Teem augſtprahtigeem un pahrgudreem, kam kaſla kauleſ til ſihwſ, ka nelaiſch galwu preekſch ſawa apſchehneeka palozihſ, klahjaſ, ſinamſ, tai ſinâ plahnaki.

J. Demands.

Walmeera. „Walkaſ Anzeigera“ dſirdejiſ, ka leelſirſtſ Wladimirſ atbraukſchot uſ breeſchu medibu Walmeermuiſchâ ſchini mehneſi, bet ne agrak kâ pehz 10. Dezembera. Walmeermuiſcha un Dlini teekot poſti preekſch Augſtâ Weeſa peenahzigâſ uſnemſchanaſ.

Wilandeaſ apgabala 25. Nowemberi nopirkti 44 ſirgi, kuzi tiſk ſuhititi uſ Angliju. Zaur to, ka ſirgu uſpirzeji ſahluſchi apmekleht tureneſ ſirgu tirguſ, ſirgu zenaſ zehluſchahſ pa 20 lihdiſ 25 prozentehm.

Tehrpatu. Dedſinatajaſ Dahwidſ Schwarzſ, pehz tam, kad iſklauſchinahſtſ Behterburgâ par kahdeem tur padariteem ugundgrehkeem, atkal atweſtſ atpakal uſ Tehrpatu.

Leale. „Riſchſ. Beſtaikam“ ſino, ka Lealeſ apgabala jau wairak nekâ 2000 zilweku pahrgahjuſchi pareiſtizibâ.

Igaunijaſ riterſchafteſ landtagſ ſaſauktſ uſ 16. Janwari 1884. g.

Iſ Leiſcheem. Lai gan lihdiſ ſchim no ſchi apgabala nekâſ nebij ſinotſ laiſtrakſtſ, tad tadſchu zeen. Iſtitaji nelauſoſeeſ par ſcho manu wehſtijumu, kad dabuhſ zil negil kahdaſ pateeſaſ rindinaſ dſirdeht par ſaweem tizibaſ brahſteem un mahſahm, kaſ apſmahdedami ſawu mihlu dſimteni, Kurſemi, aiſgahjuſchi ſewim weeglaſ deenaſ un laimi meklehſ uſ Leiſcheem. — Boſchwitineaſ apgabalaſ, kâ jau arweenu mehdiſ buht, naw apdſihwotſ no weenaſ tantaſ ween. — Wiſleelakaſ daka, kâ jau ſaprotamſ, no tureneſ Leiſcheem, pa dakaſi Kreewi un Poli, kâ ari no labâſ dakaſ Latweeſchi, — no kureem ziti tur jau nometuſcheeſ no brihwlaiſchanaſ; ziti atkal ne ſen eenahluſchi, domadami, ko tur buhſ kupenaſ no milteem ſadſihtâſ un atmenu pulku par maiſi pahrwehſtiſ, — kâ jau taſ mehdiſ buht: „tur labi, tur mehſ

ne-eſam“, — bet zaur to toti wiſlahſ. Deeniſchka maiſe, kâ jau ir bijſi, kâ ari buhſ, ka japelna ar ſweedreem ſawâ waigâ, jo pati gatawa mutê neſkreen. Kaſ pehz brihwlaiſchanaſ nometuſcheeſ, daſcheem ir eemehritaſ ſemeſ lihdiſ 20 deſetinu preekſch ſamilijaſ; daſchi atkal to iſnomajuſchi no tureneſ ſemneekleem, Leiſcheem, daſchi atkal uſ puſeem dſihwo, gan mahjaſ, gan ari muiſchaſ, pee Latweeſchu jeb Poli ihpaſchneekleem. — Zauki gan iſſkatahſ taſ weetâſ, kaſ papreekſchu tiſkai bijuſchaſ par wilku un tſchuhſflu perekleem, bet no muhſu aiſgahjuſcheem Latweeſcheem tapa pahrwehſtaſ par jauku labibaſ drumu, no kuraſ tee tagad zaur ſaweem puhlineem ſawu deeniſchku maiſi dabon. Tâ tad ar meeſaſ uſturu lai peektiku. Bet kâ tad wini top ar garigahm dwehſeleſ dahwanahm un attiſtibu aplaimoti? Tad uſ to, kâ jau deewſgan paſiſtu winu buhſchanaſ un eeraſchaſ, waru pateeſigi teikt, ka ir wehl gauſcham behdigi! Waſnizâ Deewa wahrduſ klauiſti un ſwehtu meelaſtu baudihſ mehſ dodameeſ uſ Scheimi jeb uſ Zahnſchli, kuraſ ataklu no Boſchwitineaſ, pirmâ 24 un oſtrâ 14 weſteſ. — Scheimê no zeen. Schulza ſga deewakalpoſchana katra ſwehtdeem, beſ ween tſchetraſ reiſaſ par gadu, kur wiſch eet uſ Pokroju Lutera tizigeem Deewa wahrduſ ſludinahſ un ſwehtu wakarinu paſneegt, un Zahnſchloſ katra mehneſi reiſi no zeen. Diſtona ſga. Bet ar ſkolu, no kuraſ ari jo dahrgu mantu ſmetameeſ, kur to lai nem? Tur naw neweeſaſ Lutera ſkolaſ, kur waretu godbihjigi wezaki ſawuſ behrnuſ mahziht kreetnâ ſinaſchanaſ un attiſchanaſ uſ Deewu un peemihlibâ pee zilwekeem. Jo paſchi wezaki, kaſ dſimteneſ baudijuſchi ſkolu, attiſti, kahdu labumu mantojuſchi, un ſajuht ari tagad, ka ta nepezeeſchama ir preekſch winu behrneem, un ari pee eefwehtſchanaſ zeen. mahzitajaſ pagehr no behrneem waijadſigahſ tizibaſ ſinaſchanaſ; — bet kahdâ wiſe to lai nem, kâ kâ mihkâ dſimteneſ? — Zaur to daſchu wezaku behrnſ, uſaudſiſ lihdiſ aſtonpadſmitam gadam, neprot ne grahmatâſ laſiht, ne peeklahjigi pahtaruſ, zaur ko pee eefwehtſchanaſ zaur deewſin kahdeem zeen. mahzitaja puhlineem par mahzibaſ laiku naw eefpehjaſ pagehreto ſinaſchanaſ eeguht un tãtop peenemts pee eefwehtſchanaſ, zaur ko daſchſ ſaſneediſ ir 20. dſihwibaſ gadu. Un tã trahpijaſ kahdu reiſi man dſirdeht, kur ſuhdiſejahſ daſchi behrnu wezaki, ka winu behrnſ netapiſ peenemts, un ka mahzitajaſ pahrluſku pulka pagehrot, ko ari nepeenahkoteeſ ſinaht. Kur to lai iſmahzoteeſ, un tamdeht behrni buhſchot jawedot dſikati eekſch Leiſcheem, kur neteekot til daudſ praſiſtſ pee eefwehtſchanaſ. Al, zil ne-apdomigi taſ ir no wezakeem runahſtſ, un wehl behrnam klahſ eſot. — Baldeewſ Deewam, pee mumſ gan ir eeriktheſtſ, ka eefwehtijameem behrneem ja-eet ſkolâ, Scheimê aſtonaſ un Zahnſchli trihſ nedekaſ, bet tomehr wehl par maſ. Tâ tad wehlejaſ buhtu, lai wiſi Leiſchdſ dſihwodamee Latweeſchi ſchi nepezeeſchama truhtuma iſlihdiſchanaſi weenotoſ kopâ ar ſaweem graſcheem un eeriktetu waijadſigahſ ſkolaſ, kaſ winu behrneem atneſtu daudſ tuhſtoſchlahrtigſ augluſ!

Schiſ waſaraſ lauku darbi ari pee mumſ ir nobeigti. Par lauku raſchojumeem waru paſneegt ſchahdaſ ſinaſ: Rudſi pee mumſ ſtipro ſeemu itin brangi pahrzeeta un ſahka it jauſi pee ſilta un jauka audſeliga pawaſara ſalot, un ahtri ween zehlahſ. Tâ tad ſemkopiſeem, ſeedu laiku ſagaidot, bij ko preezateeſ par ſawahm rudſu druwahm. Bet ſchiſ preekſ ilgi nepaſtahweja. Pehz puſdeenaſ pirmo Waſaraſſwehtku deen' uſnahja ſtiprſ leetuſ ar dahrgu wehtru, kaſ padarija daudſ ſlahdeſ pee ehlahm, tiſlab ari pee augtu kokeem un wiſwairaf pee rudſeem, jo zaur to tee tapa ſaſiſti gar ſemi plahnâ, un pehz tam ari wehl trihſ deenaſ pagahja un arweenu leetuſ lihujaja. Tâ tad nedabuja iſſchuht un palika ſagroſiti. Salmu deewſgan, bet grandſeſ maitajahſ, jo wahrpâſ ar puſgraudeem palika un kulot dikti weeglu ſwaru un raſchu iſdod. Preekſch ſehklaſ, ſcho ruden' ko ſeht, newareja nemt, un tã laba daka preekſch tam bij janem no pehrnajeem rudſeem. Kweeſchi un ahbolinſch pawifaſ iſſala, un wiſ biſ ja-uſar un ja-apſehj ar waſareju. Waſareja Boſchwitineaſ apgabala buhtu itin laba bijuſi, kad nebuhtu uſnahziſ til leetainſ laika, jo no Waſaraſſwehtkeem ſahkoteeſ, paſtahwigi ween lija. 20. Julija uſnahja wehl ſtiprakſ leetuſ, kaſ pahrludinaja wiſaſ upeſ un ſtrautuſ, un ſemakâſ weetâſ ari uſ druwahm uhdenſ bij lihdiſ auklu weetahm, zaur ko laba daka waſarejaſ pawifaſ noſliſka. — Wlawâſ tika peeneſtaſ ar daſchadeem neſklaidrumeeem un ſemeem, un nopſautaiſ ſeenaſ pa dakaſi tika aiſneſtſ projam. Tâ tad, rehkinot zaur-zaurim, tiſkai puſlihdiſ labſ bij ſchiſ gadaſ. Kartuſeli ari leelâ ſlapjuma deht ſapuwâ, kâ ka no puhra ſtahdijuma iſnahja tiſkai 10—18 garnizu, un daſchâſ weetâſ pawifaſ ſapuwâ. Wiſleelakaſ behdaſ un ruhpeſ ſemkopiſeem ar lopu ehdamo, jo wiſ ir neweſeligſ un puſpuwiſ, kaut gan laba daka

ir eekrahta. Domajams, ka ar lopeem, ja Deews nebuhs schehligs, labi neklahfees, — wiswairaf ar aitahm, jo pee nokautahm atronahs ptaufchnas gauſcham newefelas. — No ſahdſibahm lihds ſchim, paldeews Deewam, nebij nefas dſirdams; tilai tagad ne ſen tika dſirdama kahda ſahdſiba, kas paſtrahdata no iſlaiſteem zeetumneekem pehz Wiſaugſtaka manifeſta. — No ſlimibahm ari eſam iſſargati. — Laukus apſtrahdajam trijäs datäs. — Semkopibas maſchinas pee ſemneekem neteek bruhketas deht lauku apſtrahdaſchanaſ, beſ ween muifchäs. Breekſch laſſſchanaſ laifrakſtus dabujam ſanemt waj nu Jahniſchke eekſch paſta nama, jeb Scheimē pee zeen. apteekera fga. — Laſita wiſwairaf teek muhſu zeen. tautas lapa „Latw. Aw.“, kas mums paſneeds ari ſawus peelikumus ar daſchadahm ſinahm un ſtahſteem, no lukeem ſew ſmelamees daſchadaſ waijadſigas mahzibas un ſinaſ. — Lai Deews dod, ka ſchi muhſu zeen. lapa, kas mums tik ilguſ gadus kalpojufi, paſneegdama wiſu labu, paliktu ne-aifſahrta no daſchadeem meera poſtitajeem!

Utſkatotees uſ muhſu truhkuma zeetejeem Latweeſcheem, ir wehlejams, ka wina truhkums iſlabotos un iſpilditos, jo mehds ſajiht: „tahdas leetas, kas kriſtigeem zilwekem ir waijadſigas, Deews ne muſſcham neliks peetruhlt“.

Tumſai nebuhs til dauds paſpeht
Ka Deewa ſchehlaſtibai,
Kas grib un war mums palihdſeht,
Wiſleela waijadſiba.
Wiſch walda muhs ar ſchehloſchan'
Un grib muhs peſtiht aridſan
No wiſeem muhſu grehkeem.

Pakalniſ.

Twera. No turenas awiſes ſino, ka maſalas un diſteritiſ warenti tur iſpleſchotees, — it ſewiſchke behru ſtarpä; fabriku ſtrahdneeku ſamilijäs minetahs ſlimibas jau parahdotees ka ihſtenas fehrgas, praſidamas beechus upurus. Pilſehtas medizinal-walde deemſchehl iſturotees toti glehwi un weenaldſigi, neſperdama ſtingrus ſotus.

Schemaka, Kaukaſija. Turenas apgabalä loti beechi atgado- tees laupitaju uſbrukumi. Schiniſ deenas pat notiziſ, ka uſbrukts karawanei, faſtahwoſchai iſ 27 galwahm; laupitaji wiſu mantu nolaupijuſchi, wiſus lozektus faſehjuſchi un grahwi eemetuſchi. Paſchä pilſehtä pehz pulkſten Seem wakarä newarot uſdroſchinatees iſeet, ja negrib tikt breeſmäſ.

No ahrſemeem.

Wahzija. Berlines awiſes ſino, ka Karalautſchös kahds Kreewu kaptainiſ, kas bijis ziwil-drehbäs, tizis apzeetinahts. Wina apwaino, ka eſot uſſihmejis Karalautſchu apzeetinajumus. — **Kultus miniſteris Goſlers bij nobrauzis** uſ Friedrichsrui pee Biſmarla, un no turenas 26. Nowembera rihtä atgreſahs uſ Berlini. Tai paſchä deenä, pulkſten ¹/₂30ſ pehz puſdeenas, iſ Berlines iſbrauza uſ Romu ſewiſchke wehſtneſiſ ar ſwarigeem rakſteem preekſch Pruhſijas ſuhtra pee pahweſta, von Schlezera. Rakſti ſihmejotees uſ kulturäs kara leetu. Warbuht ari patſ kultus miniſteris Goſlers nobraukſchot uſ Italiu, tur ſagaidiht un ſarumatees ar Wahzu krona prinzi par meera lihgumu ar pahweſtu, eekams krona prinziſ dodahs apmekleht pahweſtu. Ari Wahzu krona prinzim wehſtules un telegramas aiſſuhittas uſ Barſelonu. Tä tad Wahzu krona printscha zetofchanai pee pahweſta loti leels ſwars preekſch meera lihguma ſtarp Wahzu waldbibu un pahweſtu. — **Kreewu ahrleetu miniſteris Giers,** kas ſchim brihſcham uſtuhahs Rižä, laidis wehſtuli ſawam dehlam, kas iſpilda ſekreteera amatu pee Kreewu ſuhnteezibas Pariſe. Schai wehſtule miniſteris rakſta par ſawu ſarunu ar Biſmarlu Friedrichsrui. Iſ Biſmarla runahm wiſch, Giers, eſot pahrezezinajeſ, ka Eiropas meers apdroſchinatees wiſmaſaf uſ weenu gadu.

Auſtrija. Jaunais likums, kas atwehleja laulibu ſtarp kriſtigeem un Schihdeem, atraidihſ no Ungaru augſchnama, kaut gan wiſeewehrojamaſee augſchnama lozekli, ſtarp teem ari agrakais ahrleetu miniſteris grahſ Andraſchi, to aiſſahweja.

Schweizija. Sabeedribas ſapulze eezehuſi par Schweizijas waldbibas presidentu uſ nahloſcho gadu lihdsſchinigo wihze-presidentu Belti, un wina weeta par wihze-presidentu — Shenku.

Turkija. Turku Sultans noſpreedis ſuhriht kahdus Turku kara kugus uſ Sarkano juhru, preekſch Turku pawalſtneeku apſargafchanaſ. Iſ ihpaſchi Turku waldbibas mehrlis ir, nowehrſt melu praweſcha pahreſchanaſ pah Sarkano juhru uſ Arabiju, kur atrodahs Muhamedanu ſwehtahs pilſehtas Meka un Medina. Ja melu praweetiſ parahditos Arabija un eenemtu ſwehtahs pilſehtas, tad Arabeeſchu ſajelſchanaſ gaidama dauds leelakä mehra, nekä ta peedſihwota lihds

ſchim. Bet tä ka Anglu waldbiba jau eepreekſch noſuhitijufi kara kugus uſ Sarkano juhru, tad Turku waldbiba bihjuſees, ka ta zaur ſawu ſpehla ſuhthiſchanaſ neſadufmotu Angliju. Sultans tamdeht peepraſijis pee Anglu waldbibas, waj wina pret nodomato Turku kugu ſuhthiſchanaſ ne-eſot kas preti. Anglu waldbiba atbildejufi, ka tai pret Turku kugu ſuhthiſchanaſ ne-eſot nekäs preti; tik ween Anglija pagehrot, ka Turku kugi Sarkana juhra ſpertu ſawus ſotus weenprahtiba ar Angteem.

Egipte. No Kartumas ſino, ka El-Obeidä guſot par wangi- neeku weens no eewainoteem Hilſa Paſchä armijas wirſneekem. Wina wahrds naw ſinams; bet pehz aprakſta domä, ka tas buhs Wahzu majors Sekendorſ. — **Melu praweſcha dumpiſ tagad iſplati- jees** jau par ſchahdahm Egiptes deenwidus prowinzehm: Darſuru, Kordofanu, Senaru un Kaſalu. Bet ari zitös apgabalös, kas atro- nahs wairaf uſ ſeemekeem, par peem. Suakimä pee Sarkanaſ juh- raſ, dumpineeku bari iſzehluſchees. Suakimas pilſehtä gan teek ap- ſargata zaur ſaldatu ſpehku, un Anglu kara kugi tai no juhraſ puſes palihds; bet tomehr newar galwot, waj pilſehtä driht nekritihſ eenaid- neeku roläſ. Wiſas azis tagad ſkatahs uſ diwahm weetahm, proti Suakimu un Kartumu. Kamehr ſchihſ pilſehtas nebuhs melu pra- weeſcha roläſ, tamehr breeſmas, kas draude Egiptei, wehl naw tik leelas.

Aihna. Kara partija jaunakä laika paſtahwigi uſrihdijufi Aihneſchus pret Eiropeeſcheem, pee kam rihditaji naw darijuſchi ſtarp- pibas ſtarp Frantſcheem, Angteem waj ziteem Eiropeeſcheem. Aih- nas eekſchejäs datäs, kur Eiropeeſchi nekad neparahdahs, rihdifchana gan maſaf ko panahluſi; bet oſtas pilſehtäs rihdifchanaſ augli iſ deenas wairaf redſami. Kantonä ne ſen ſludinajums bij iſplatihts gu- bernatora wahrdä, kaut gan beſ gubernatora ſinaſ, kuzä uſaizinaja Aihneſchus, lai tee apkaujot ſweſchineekuſ. Eiropeeſcheem, kas pa- rahdotees uſ eelaſ, laudis beechi ſauzot pakaf: „Nokaujeet ſchos ſweſchos wellus!“ Formoſas ſalä laudis jau uſbruka kahda Eiropee- ſcha namam, nodedſinaja to un grehti eewainoja wina kungu; Hai- nanaſ ſalä tika iſplatiſti ſludinajumi, kuzäs Eiropeeſcheem draudeja ar nahwi, ja tee lihds ſinamai deenai nebuſſchot atſtahjuſchi ſcho ſalu. Jutſchu pilſehtä laudis mehginaja nodedſinaht kahdu katofu baſnizu. Gewehrojot tahdus atgadijumus, Anglu waldbiba noſuhitijufi uſ Aih- nas oſtas pilſehtahm kahdus kara kugus preekſch ſawu pawalſtneeku apſargafchanaſ. Ari zitas Eiropeeſchu waldbibas darot to paſchu.

Seemel-Amerika. Gar Seemel-Amerikas peekraſtehm, täpat ka ari paſchä Seemel-Amerikä, breeſmigas aukas atgadahs dauds bee- ſchaki nekä Eiropä. Ne ſen atkal tahda auka ploſtjuſees gar Jaun- Anglijaſ, Jaun-ſkotijs un Jaun-ſaundlendaſ ſalahm, zaur ko dauds kugu un ſweijneeku laiwu gahjuſchi bojä. Pee tam ap 180 zilweku paſaudejuſchi dſihwibu.

Milſu ſutiſ. No ahrſemes ſino, ka tur ne ſen kahds ſweij- neekſ ſakehriſ „milſu ſuti“, kas puſdewinu pehdu garſch un 56 mahrzinaſ ſwehriſ.

Treknuma indewe. No Amerikas ſemes datas rakſta, ka tur Nu-Jorkas galwas pilſehtä atronotees ſewiſchkeſ, kam „treknuma in- dewe“, proti ta eſot aplam dauds ar taukeem aplipufi, tä ka ta eſot tik trekna un apaka ka „gumijas lode“, kas newarot nedſ eet, nedſ ſtahweht, nedſ galeht, un jebſchu wina eſot ſema no auguma, tad ſaf ta ſwerot 500 mahrzinu; tas buhtu 25 podi gataſ un tauku.

E. F. S.

Wiſjaunakahs ſinaſ.

Iſ walſis-kontrolas wehſtijuma redſams, ka Kreewijä pa- gabjuſchä gadä walſis kahtigahs eenemſchanaſ bijuſchäs 708 milj. 668 tuhſt. 331 rubl. un iſdoſchanaſ 711 milj. 156 tuhſt. 862 rubl.; ahrkahtigahs eenemſchanaſ 28 milj. 14 tuhſt. 415 rubl. un iſdoſcha- naſ 77 milj. 214 tuhſt. 309 rubl.; tä tad wiſe iſtruhkums 51 milj. 688 tuhſt. 425 rubl. leels. — **Pehz telegramas, ko Wahzu krona prinziſ** dabuja iſ Berlines, wiſch pa-ihſinaja ſawu weeſofchanaſ Barſelonaſ pilſehtä un, ſirniſi atſweiznadamees no lihdsſchinigajeeem pawadoneem, 2. (14.) Dezemberi, pulkſten ¹/₂30ſ pehz puſdeenas, aiſ- brauza ar kugi. Gedſihwotaji wiſu laiku iſturejahs godbihjigi un pee- klahjigi. — **Anglu parlaments ſa-aižinahts** uſ 5. Februari. — **Iſ Hongkongas ſino,** ka Anamaſ kehniſch zaur Frantſchu preti- neeku partiju nogiſtehts; tamdeht karſch ſtarp Anamu un Franziju gan nebuhs nowehrſchams. — **Iſ Hongkongas wehl ſino,** ka tur teefot wiſe ſagatawots preekſch Kantonas apſargafchanaſ. Paſtahwigi eerodotees kara pulki. 29. Nowemberi (11. Dezemberi) pee Hongkon- gas atbraukufchi Anglu kara kugi, lai, ja waijadſiba raſioſ, tuhliſ waretu buht pee roläſ. — **Keiſars Wilhelmſ** laidis Italijs keh-

niam telegramu, kuzã issajijis, ka krona printſcha apmelleſhana Romã noteekot uf wina, keisara, wehleſchanos; ſchi apmelleſhana noteekot, lai tahs draudſibas faites, kas paſtahmoot ſtarp Wahzijas un Italijas waldineeku familijahm un ſtarp abahm tautahm, tiſtu jo zeeſchali ſawilltas. — **Behz ſinahn iſ Kartumas**, melu praweetim ne-efot gandrihs wairs nekahdu peeſriteju. Kaujãs ar Pits'u Paſchã winaam bijuſchi leeli pametumi. Wairaf nemeerneeku ziltis no wina attrituſchas un greeſuſchahs atpakal uf mahjahm. Praweetis atrodot dauds grehtibu, jaunu kara ſpehku ſadabonot, kuru winſch gribejis ſubtiht uf Darfuras prowinsi, lai uſwaretu Kababu zilti. — **Iſ Suaſinas ſino**, ka palkawneeks Hartingtons apmellejis to weetu, kur pehdejo reiſi Egipteefchu armija tiſuſi ſakauta; winſch atradis kahdus 400 Arabeeſchu lihtu, kas no Egipteefcheem bijuſchi nokauti. — **Behz „Ewang. Swehtdeenã lapas“ ſinahn**, lihdſ ſchim preekſch Luterã kapitãla eenahluſchi 125 tuhlſt. rublu. Rehkina, ka pawifam eenahls 130 lihdſ 135 tuhlſt. rublu. — **Kara miniſteris Wannowſkis atkal ſlittaks**. Zaur ſa-aufſteſchanos kritis atpakal gultã. Winſch gan ſanem ſingã, bet newar paraſtiht iſſuhtamos papihrus. — **Zaun-eezeltãis Frantſchu ſuhtnis**, generalis Appers, 3. Dezemberi eera-dees Pehterburgã. — **Kawalerijas generalis barons G. v. Sãfs**, Schlehdes dſimtsfungõs, 4. Dezemberi nomiris ſawã 87. dſihwibas gadã. — **Wahzijas krona prinziõs** 5. (17.) Dezemberi, pullſtien 12dõs puſdeenã, abrauzis Romã.

Paſudufchais ſtanziãs ſaimneeks.

(Atſtahtijis — Brihwãlãns.)

1.

Stalts jahtneeks jahja pa leeljeku Wiktorijas gubernã, Australijã. Drihs winſch panahja kahdu brauzeju, wezigu wihru, kas ſmehteja maſu pihi.

Jahtneeks lika eet lehnali ſawam ſirgam un eefahka ar brauzeju ſarunu.

„Schodeen ir karſtã.“

„Tã nu gan ir, bet tadſchu apron tã ar karſtumu,“ brauzejs, kas bij pehz dſimuma iſ Slotijas, atbildeja.

„Waj wehl ir tahlu lihdſ Horſhamã ſahdſchã?“

„Kahdas diwi juhdſes.“

„Un no turenẽs lihdſ majora Ferela ſtanziã?“

„Septinaõs juhdſes.“

„Waj gribeet dotees uf ſtanziã?“

„Ja!“

„Wehl ſchodeen?“

„Kad buhs eefpehjams; eſmu gan jau nojahjis labu gabalu, un ſirgõs ir noguris. Kahdõs tad ir zekſch lihdſ turenẽi?“

„Zekſch zaur ſtepehm ir labõs; bet tur ne-atrodeet nefur uhdena. Ja jahjeet gar Wimerãs upi, tad daboneet uhdeni; bet zekſch iſnahl dauds garãks.“

„Eſmu dſirdejis, ka Wimerãs upe eſot iſſchuwuſi.“

„Til pat dauds iſſchuwuſi tã kãtrã karſtã waſarã; bet tadſchu ſchẽ un tur atrodahs wehl uhdenõs, kur war padſirdinaht lopuõs. Zekſch lihdſ Ferela ſtanziã iſ deewãgan grehtõs. Juhs dariſeet gudri, kad pahrguleſeet nakti Horſhamã ſahdſchã.“

„Waj tur ir kahda weefniza?“

„Ja; eõs patõs eſmu weefnizaõs ſaimneeks. Mani ſauz Ramsãi. Jau ilgãkõs gaduõs tã dſihwoju ar ſawu brahli. Eſam kaleji, un muhſu darbõs puſlihdſ labi weizahõs, jo wiſã muhſu apgabala naw zitaõs neweenãs ſmehdẽs.“

„Waj eſeet reiſ ari meklejuſchi kalnu raktawãõs pehz ſelta?“

„Meklejahm gan; bet nedabujahm neneela.“

„Waj eſeet prezejufchees?“

„Ja. Manõs brahliõs tãpat. Eſam tã brihwãlãudiõs atnahluſchi tã dſihwot. Ne-eſam nekãhdi noſeedſneeki. To wareet tižeht.“

„Man nenahl ne prahtã, Juhs uſſkãtiht par noſeedſneekeem. Zil nomanu, tad Juhs eſeet kreetnõs zilweks, un eõs wehletõs pee Zumõ pa nakti pahrguleht, jo deena jau ir beiguſeõs. Rihtã agri doſchõõs atkal zela.“

„Labi, kungõs! Apſolu Zumõ laipnu uſãemſchanu. Luhdſu pehz Juhſu wahrda.“

„Manõs wahrõs ir Franziõs Hermes.“

„Waj eſeet iſ Slotijas?“

„Nẽ, eſmu iſ Kreewijas.“

„Waj gribeet ſchẽ apmeſtees uf dſihwi?“

„Nẽ. Eſmu tirgotãjs iſ Melbornã. Kad nu zaur tirgoſchanõs eſmu tizis paſiſtamõs ar Foreli un wina dehleem, tad beidsamee eeluhdſã mani, lai reiſ peedalotees pee kaſuaru un kenguru jakſõs. Schim brihſchãmanã weikalã maſak dariſchanu, un tapehz domaju uf kahdahm pahri nedekãhm apzeemot ſawuõs draugõs.“

„Schogãd ir kaſuaru un kenguru Wimerãs upes apgabala eera-duſchees leelã ſkãitã; jakſõs buhs branga. Bet Juhs jau ne-eſeet pa-nehmuſchi lihdſ ſinti!“

„Smaguma dehl nenehmu to lihdſ. Dehl droſchibas eebãhſu tiſai rewolweri. Majorõs man patõs teiza, ka winaam eſot pilnõs ſkãpiõs ar ſintehm; eõs wareſchot turpat dabuht ſchãujãmo rihtu.“

„Tãõs ir pareiſi. Fereliõs ir wiſadã ſinã pahrtizis wihrõs. Eõs domaju, ka winſch iſ gaduõs eenem dauds naudas, pahrdodãõs willu.“

„War gan buht, jo willã toy arweenu dahrgãka.“

„Daſchi laudiõs tã Australijã atrod laimi, kad tiſai ar ſãpra-ſchanu eefahl ſawu dſihwi. Majorõs, kad winſch uf Australijã at-nahja, bij gluſchi nabagõs; bet tagãd winſch ir labi eedſihwojeõs.“

Tã runajot, abi itin nemanot ſãfneẽdſã Horſhamã ſahdſchu, kas tanã laikã, kad muhſu ſahſis eefahlãhõs, ſãſtahweja iſ weenas ſmehdẽs, pee kuzãõs ari ſchẽkõs bij eetaiſhtõs, weenas ſhkleetu bodes un kahdeem 6 toka namekeem. Gedſihwotaju ſkãitõs ſneedſãhõs lihdſ kahdahm 30 dwehſelehm. Tee bij wairaf Skoteefchi, un nodarbojahõs ar ſemkopibu un ziteem amateem.

Kad Alãns Ramsãis ar Franziõs Hermes tuwojahõs ſawai mahjai, iſnahja iſ tahõs 2 ſeewãõs, wairaf behrnu un Alãna brahliõs Rãlſõ.

„Tu pahrbrauz iſhtã laikã,“ Rãlſõ ſãzija. „Muhſu brandwihnõs jau pahrbuhtõs, un iſtabã praſã 3 weefi pehz kahda ſtopã ſihwã.“

„Kãõs tee ir par weefeem?“

„Weens ir gãõs Jonatãõs iſ Ferela ſtanziãõs. Toõs diwi nepã-ſiſti. Kãõs taõs par ſweſchu kungu?“

„Tirgotãjs iſ Melbornã, kas grib apmekleht majoru Foreli. Winſch pahrgulehõs pee mums pa nakti un rihtã atkal doſeõs tahlak.“

Schinã brihdi parahdijãhõs iſtabãõs durwis trihõs nu pat mineteẽ weefi un ſauza pehz brandwihna.

Wiſu triju ſeijas bij nejãulãõs un drahnãõs noplifſuſchãõs. Uſ-ſkãtã pehz — wini lihdſinãjahõs blehſcheem. Un tahdi tee ari bija.

„Reiſchu Zumõ tuhlit,“ Alãns ſãzija.

„Labi!“ eedſehruſchees weefi iſſauza.

„Jonatãõs, waj dſirdeet, ſchis ſmukãis kungõs grib apmekleht Juhſu ſaimneeku. Waj majorõs Fereliõs ir mahjã?“

„Man ar majoru Fereliõs wairs naw nekãhda dariſchãna!“ gãõs iſſauza. „Lai welnõs winãõs lauſch ſaklu un leel jumtã ſãrkãno gaili!“

„Kãõnãtees! Kãõs nu tã runãhõs no tiſ kreetna kungu!“

„Fereliõs wairs naw manõs kungõs. Mehõs abi ſãſtrihdejeameõs un —“

„Tãd winſch padſina Juhs?“

„Pa dalãi tã ir. Bet kãõs Zumõ par dalu? Gãhãdãjeet labãli, ka dabonãõs brandwihnu!“

„Bãgãideet!“ Rãlſõ iſſauza. „Tã taõs wairs ne-eet. Lihdſ ſchim Juhs dſehraht uf rehlinumu; kad nu dſirdu, ka wairs ne-eſeet Ferela kungu deeneſtã, tad uf preekſchu wairs nedãbuſeet beſ maſãõs brand-wihna.“

„Kãõndehõt nẽ?“

„Kãõs ir Juhſu beedri?“

„Wini ir mani labãkeẽ draugi; pahriõs meſchãfargu.“

„Miſmalſãjeet papreekſch rehlinumu!“

„Man naw ne kãpeitãõs pee dwehſeleõs. Bãzeefchãtees, kãmehr nahls labãli laiſi!“

„Pehz tam wiſi trihõs atſtahtã mahju un drihs paſuda tuwejã meſchinã.“

„Paldeewõs Deewãõs, ka eſam walã no wineem!“ Alãna ſeewa ſãzija. „Man arweenu baileõs uſnahl, kad eeraugu Jonatãõs. Wina beedri iſſkãtãhõs tã blehſchi.“

„Ja, iſhtena blehſchu banda,“ Alãns, wehrſchõõs nojuhgdãõs, peeſihmeja, kãmehr Rãlſõ apkopa tirgotãja ſirgu.

„Tureet zela pee rokaõs ſawu eerozi. Beidsamãjã laikã eſot dauds blehſchu eeweefuſchees „leelãjõõs kruhmõõs“. Waj taõs taifniba, to ne-ſinu. Ru, kungõs, nahjeet iſtabã un apſehſchãtees. Mehõs ne-eſam ilgi redſejufchi tahdu patihkãnu weefi.“

Hermes paſlauſija laipnãi uſãizinaſchãnãi un eegãhja iſtabã.

2.

Kahdã meſchã bij trihõs blehſchi apmetuſchees. Tee bij Jonatãõs ar ſaweem beedreem, Jaku un Bobu. Abi beidsamee bij iſbehgufchi noſeedſneeki.

„Brahli,“ Jakõs ſãzija. „Mums jadſihwo ſchẽ weentulibã. Nau-dſiſim tiſt uf Ameriku!“

„Eõs ari tã domaju!“ Bobõs iſſauza.

„Bet kur nemſim zela naudu?“

„Majorõs Fereliõs doõs,“ Bobõs peeſihmeja. „Mehõs waram pagẽhrehõ no wina naudu, jo taõs ir deewãgan bagatõs.“

„Om,“ Jonatãõs noxurdeja, „tã newar tiſ weegli dabuht naudu, tã Anglijã, kur reiſ iſnehmaht to iſ zitu kãuſchu taſtehm. Majorõs ne-uſglãbã pee ſewim mahjã naudu; bet Melbornãõs bankã.“

„Eõs ſinu to,“ Bobõs, galwu palozidãõs, atbildeja. „Man nenahl ne prahtã, eelautees pee Ferela.“

„Ro tad Juhs dariſeet?“

„Paſiſtu iſ agrãkeem laiſkeem labãku lihdſekli. Biju gaduõs 20 wezõs, kad reiſ ar ſaweem beedreem uſbruhãhm kahdam bagatãm tirgo-tãjam, un apſolijãmeõs nokaut wizu, ja taõs uf weetas ne-iſrakſta preekſch mums welſeli uf wairaf tuhtſioſcheem rublu. Darbõs iſdewãhõs; mehõs dabujãhm naudu. Uſ ſchãhdu wiſi ari dabuſim naudu no majora. Gãhãddãõs ſawu dſihwibu, winſch doõs mums zil pagẽhrehõm.“

„Ru tad noplizinaſim itin kreetni majora naudaõs ſutni,“ Jonatãõs ſãzija. „Bet tã mehõs ſãkerſim wizu?“

„Uſbruhſim winãõs, kad taõs jahõs pahrfkãtiht ſawãõs ganibãõs.“

„Ja, pareiſi,“ Jonatãõs teiza. „Eõs iſpraſiſchu ſaweem drau-geem, kas dſihwo ſtanziã, kad Fereliõs mehõs iſſãht.“

3.

Rãhkoſchã rihtã Franziõs Hermes dewãhõs zela uf Ferela ſtanziã. Winſch nonahja tur laimigi, un Fereliõs lihdſ ar ſawu familijã laipni ſãgãidija to.

Majors Ferelis bij stalts lungs, gadus 50 wezs; wina kundse bij flaisa dahma. Majora dehli, Eduards un Julijs, bij patihlami jauneki, kas bij dsimuschi un usauguschi Australija. Meita Luzija bij smuka jaunawa, gadus 20 weza. Luzijas laipniba un jautriba padarija pee tirgotaja leelu eespaidu.

Majors ifrahbija Franzim wisu famu fainneezibu. Schis apflatiija usmanigi wisu.

Otra deena kahds gans sioja Eduardam un Julijam, ka pee Wimeras upes kenguri un kasuari pamaniti. Wisi trihs jaunee laudis nospreeda nahlofcha deena isrihtot jakti.

Jau rihta agruma jaunee laudis labi apbrunoti dewahs zela us jakti. Majors pawadija winus kahdu gabalizu; tad tas atwadijahs no winem un dewahs us seemela pusi, lai waretu apflatiht ganibas.

Majors, kas bij radiis Australijas mescha dsihwi, jahja bes bai- lehm famu zeku. Pee fedleem atradahs lahdehts rewolweris. Pehz kahdam stundam winsch faneedsa to weetu, kur zeksch ghja zaur flints aisu.

Peepeschi winsch isdsirda kledseenu: „Glahbjeet, glahbjeet! Ap- schehlojatees par nelaimigu, labais lungs!“

Majors eeraudsiija zela mala zilweku walstamees.

„Kas Jums kait?“

„Al, es mirstu! Uhdeni, uhdeni! Melnee usbruka man un til neschehligi faskta!“

„Melnee? Es ne-efmu redsejis schini apgabala tschetru gadu laika neweena melna!“

„Wini ir atkal te eeradufchees!“

„Ko tad Juhš te meklejahi?“

„Es atrados zela, jo ghju us Kimijona stanziju, peenemt darbu.“

„Ka lai Jums nu palihdsu?“

„Al, es mirstu ais flahpehm!“

Majors nolahpa no sirga un isnehma is fedlu kabatas pudeli wihna. Winsch pasneedsa to nelaimigajam.

„Gespirdsinajatees drufku ar wihnu,“ winsch lihdsjeetigi fazija. „Pehz brihtina atsuhstischi laudis; tee Juhš aiswedihš no schihš moku weetas!“

„Al, paldeews! labais lungs!“

Majors noleezahs un apflatiija nelaimiga feiju.

Sibera ahtrumā schis usschahwahs un norahwa gar semi pah- steigto majoru. „Jonatan un Jak, nahjeet schurp!“ blehdis fauja.

„Tu nolahdetais zilweks!“ peewiltais majors, kas par walti rau- dsija atpestitees, issauza.

Is krumem isnahza Boba beedri, Jaks un Jonatans; ahtri tee stedsahs palihga fawam draugam. Nelaimigo fahesja.

„Jonatan, Juhš ar faweem beedreem efeit ihsta laupitaju banda!“ faheshtais dufmigi blahwa.

„Major! kamdeht darijahi mani par famu eenaidneeku? Kam- deht aisdinahi mani no deenesta?“

„Kamdeht ka Juhš efeit palaidneeks un dschrajs.“

„Ne-apwainojeet mani ta! Sawaldeet muti, jeb —“

„Juhš nokaufeet mani?“

„Ne, lungs,“ Bobs fazija; „mehs nedomajam til launi. Kah- rojam tikai drufku naudas.“

„Al ta! Juhš gribeet no manim naudu?“

„Sinams. Redseet, lungs, Juhš efeit bagati, mehš nabagi; tamdeht efam nahkuschi us tahdam domahm.“

„Kad nu esmu Juhš wara, tad ari paklauschu. Zil Juhš gribeet?“

„4000 rublu!“

„Til daudš naudas man nemas naw stanzija!“

„To mehš finam, lungs; bet daudš naudas Jums atrodahs Melbornas banka. Zaur wekseli, ko preeksch mums irakstiseet, mehš tur noemsim waijadsiigo naudu.“

„Laisheet wala mani; Juhš dabuseet pagehreto wekseli!“

„Ne, lungs, kahdu laiku Jums janodsihwo wangiba.“

„Juhš efeit traki! Laisheet mani wala! Wisada wihse dabuseet pagehreto summu!“

„Kungs, ja palaischam Juhš wala, tad drihsal dabonam mugura polizeju, nekā rokā naudu. Jak, aisseeneet majoram ar latatu azis!“

„Us lurenē wediseet mani?“ Ferelis prafija, pehz tam, kad azis bij aisseetas.

„Us smuku, jauku weetu,“ Bobs atbildeja.

Majoram waijadseja sawalbiht fawas dufmas.

„Ko eefahsim ar sirgu?“ Jonatans prafija.

„Usschdinahsim us to famu wangineeku; tad tiksam drihsal gala.“

„Bareisi!“

Jonatans un Jaks stedsahs pehz sirga; bet gudrais lops, ma- nidams launo nodomu, nedewahs teem rolas.

„Noschajjeet to nekeeti!“ Bobs issauza.

Jaks schahwa; bet netrahpija. Sirgs aisaulekschoja pa zelu projam un pasuda laupitaju azihm.

„Slitti!“ Bobs ruhza. „Sirgs tagad sfreeš atpakal us stanziju un fazels kahjas wisus laudis. Mums ja-eeahst zitadi ta leeta. Us preekschu! Jasteidlahs! Laba gabals wehl janostiga.“

Majoram waijadseja eet lihds. Diwi blehschi weda winu, un treschais ghja teem papreekschu.

„Tee jau bij wairak la puastundu ghjuschi, kad majora paw- doni winam ussauza:“

„Peeliezatees!“

Majors juta, ka winam bij jaleen zaur flints plihsumu. Daschas minutes wehlat winsch fajuta wehfu gaisu un dsirdeja upites burbu- loschanu. Azis atraisija winam.

„Nu, waj te naw jauki? laupitaji prafija. „Uhdena te deews- gan, un usturas apghdachts preeksch tschetrahm nedelahm. Ko prah- tigs zilweks wairak war gribeht?“

Ferelis atradahs flints ala, kur flints upites uhdenš kahda bedrite fakrajhahs, kas tezeja no augshas us leiju. Mas ruhme lihdsinajahs pagrabam. Sweze apgaismoja pa dakai alu, kuras beidsamaja gala daudš kastes atradahs, ar pahrtiku pilditas.

„Darisim famu darbu!“ Bobs fazija. „Jak, faseen muhsu wangineekam kahjas un atraisi tam us kahdu brihtinu rolas, lai war israhstihst preeksch mums waijadsiigo wekseli. Schē ir kastes wahks, — tas derehs par galdiru; tapat ari tinte, spalwa un papihris. Nu, lungs, dareet to, ko wehlamees!“

Majors paklauschija.

„Ja!“ Nu raksteet grahmatu pee bankas direksijas, kura atdodeet, deht summas noemshanas, Jonatanam famu pilnwaru. Tas ir wisš, ko mehš gribam!“

Majors atkal paklauschija.

„Pateizamees! Tagad waret ko eebauidht. Bet Juhš, brakti, taifatees us zelu!“

„Waj faseesim atkal majoram rolas?“ Jaks prafija.

„Ka tad! Darisim ahtri to un tad — dosimees projam.“

„Ko? Juhš gribeet atstahst mani weenu?“ Ferelis prafija.

„Tas mums jadara! Geshlumā gan domaju,“ Bobs teiza, „par fargu palikt pee Jums; bet zaur tam aistawetos behghchanā. Mehš gribam wisi reisā dotees us Melbornu un no turenēs siot Juhš ra- deem, kur tee war atrast Juhš.“

„Bet kad nu wizi ne-atrod mani?“

„Tad ta naw muhsu maina!“

„Juhš gribeet man te likt nonihkt?“

„Ne buht nē, majora lungs! Waj tad te naw deewšgan pah- ritikas, ko efam fagahdajuschi preeksch Jums?“

„Ka tad ar faheshtahm kahjam un rolahm lai ehdu, dseru un sewi apkopjos?“

„Raugeet palihdsfetees, ka waredami!“

„Juhš efeit breefmigi flepkawas! Es luhdsu, nokaujeet labat mani, nekā leekat man mozitees wairak nedeku bada nahwē!“

„Rokaut Juhš negribam! Beedri, nahjeet!“ Bobs teiza.

Blehschi panehma swezi lihds un atstahja alu.

Nelaimigais stanzijas fainneeks palika weens patš tumshajā breefmu weeta...

4.

Mums pahstamee trihs jaunee gehgeri bij jau noschahwuschi daschus kasuarus. Kengurus tee wehl nebij manijuschi. Kamdeht wini dewahs wairak us seemela pusi, kur kahda purwa ari atrada daschus swehrus. Weenu no teem gehgeri noschahwa; zitt aishbegha.

Jakts bij nogurdinajusi jaunos laudis. Wini apnehmahs turpat mescha, drofcha weeta, pahrguleht un no rihta atkal turpinahst jakti.

Walars peenahja.

Eduards peepeschi farahwahs un, issauldams abu draugu jautro farunahchanos, issauza: „Kusch!“

„Kas ir?“

Swana flana bij dsirdama.

„Ja ir muhsu stanzijas swana flana,“ Eduards teiza.

„Ko tas nosihmē?“ tirgotajs prafija.

„Swanu swana, kad breefmas tuwojahs.“

„Juhš domajeet, ka —“

„Stanzija ir kas eewehrojams notizis. Muhs fauz mahja. Julij, steigimees!“

Sirgi bij drihs apsedloti, un wisš fagatawots preeksch jah- shanas.

„Us preekschu!“ Julijs issauza. „Warbuht ka breefmas draud!“

Wini aishahja auleksheem.

Rakts bij toti tumshcha.

Hermes, kas nepasina til labi stepes, newareja til ahtri Eduar- dam un Julijum jahi lihds; winsch palisa scheem labu gabalu cepak. Tirgotaja draugi, kas ar ruhpehm peemineja mahjeneelus, nemas ne- atmineja luhkot pehz fawa lihdsjahjeja.

Hermes wehl gan laiziru jahja; bet jo d ihj nomaldijahs no ihstena zela. Nei Hermes patš, nedš wina sirgs nesinaja atrast stanziju.

Us laimi winsch jahja arweenu tahlat, kameht beidsot faneedsa kahdu flintainu apgabalu. Ta pa krumem un flints plihsumeem mal- dotees, sirgs falauja abas preekschkahjas. Tirgotajam waijadseja no- schaut nelaimigo lopinu, lai padaritu galu wina mokahm.

Peekusis Hermes tad apgulahs un zeeti eemiga. Kad winsch at- modahs, faule jau bij labi patezejufees.

Hermes uskahpa us augstu kalnu. Wisaplahrt tufnesis isplati- jahs ar faweem kalneem, kas bij apauguschi ar daudš un daschadeem krumem.

Winsch dewahs us deenwidus pusi, gribedams atrast zeku. Bet te bij gruhtha eeshana. Krumi bij til beesi, ka newareja ne zauri tilt. Ta Hermes maldijahs lihds wakaram. Kahjas tam bij peekufu- shas. Winsch apmetahs kahdas flints ehna.

Peepefchi tas isdirda trofni. Baloschu pulks nolaidahs wina turwumâ. Putnu fpahrni bij flapji. Wisadâ wihfê tee nu pat bij mafgajufchees uhdeni.

Domas, flintis atrast uhdeni, nogurufchajam dewa fpehku. Winafch gribeja dotees uf stahwajahm flintihm, fur waijadseja atrastees uhdenim, kad peepefchi eeraudfija pee fawahm kahjahm wardi, kas ahtri eelehja kruhmâs, un tur pasuda. Hermes pafchfirfija kruhmus un eeraudfija, ka aif teem fchauris flintis plihfums atrodahs. Des ilgâs apdomafchannahs winafch lihda tur eelfchâ. Bet til-ko bij pagahjis folu 20, kad isdirda, pafcham par leelu brihnumu, zilwela balâ, kas waidedams fauja: „Al, mans Deems, kad beigfchu fchihf mofas!“

Balfs winam likahs buht pafihstama.

„Ch!“ winafch fauja. „Waj tē ir kahds?“

„Es efmu!“ balfs fauja. „Majors Ferelis! Paldeems Deewam, ka beidsot nahf glahbejs! Waj efet fuhfitti, melleht pehz manim?“

Hermes eewilla uguni, un eeraudfija alâ fafeeto ftanzijas faimneefu.

„Majora kungs, kâ Zuhf fchē atnahzajt?“

Winafch trauza pahrgreest ar nasi faires.

Ferelis ifteiza ihfôs wahrds fawu atgadijumu, un Hermes atkal fawu.

„Deewa zeki ir brihnifchfigi!“ majors aifgrahbts fajija. „Lai Winam ir gods un teiffchana! Zuhf, kâ engelîs, efet tukfnefi atradufchi nofeeguma pehdas. Laundari ne-iffbehgs fawam fodam. Es fafneegfchu ahtrati Melbornu, nefa wini. Hermes kungs, eebaudeet ko un atdufatees drufku. Tad atftahfim breefmu weetû. Es gan finafchu atrast zeku.“

Ubi atftahja alu un dewahs atpakal uf ftanziju. Gabalinu bij gabjufchi, kad tablumâ eeraudfija jajtneefus. Hermes iffchahwa 2 fchahweenus. Jajtneefi dewahs uf to pufi, no kurenâs fchahweeni atftaneja. Tee bija Eduards, Julijs un kahds pahrluhfs. Atkalredsefchanahs preeki bija leeli.

Ferelis dabuja fînâht, ka wina firgâ wakarâ preefch tam pahrfrehjis weens pats ftanzijâ. Wifî tuhliit fapratufchi, ka nelaima notikufi kungam; tamdeht swans swanîhts, lai pafinotu to dehleem. Eduards un Julijs bij nopeetni mellejufchi pehz pasudufchâ tehwa un drauga, ko nu atrada fweikus un wefelus.

Julijâ un pahrluhfs dewa fawus firgus Ferelim un tirgotajam. Pafchi wini gahja kahjahm. Wehl preefch tumfas wini atfneedsa ftanziju. Ferela kundse un Luzija pateizahs Deewam un jaunajam tirgotajam, kas bij isglahbis wina laulato draugu un tehwu.

Ferelis un Hermes drihf jo drihf zeloja uf Melbornu, fur isdewahs fakert blehfchus un nodot tos teefas rokâs. Jonatanu un wina beedrus aifuhfija uf nofeedsneefu kolonijahm.

Franzis Hermes palifa mihlâ draudfiba ar Ferela familiju. Pusgadu wehlat bagatâ Luzija atdewa winam fawu roku un — fawu firbi. Laimigais pahris dshwo wehl fchodeen Melbornas pilfehâ.

Rudens dseefma.

Ap wezahm Katrinahm, 25. Nowemberi 1883. g., fâzereta no tauteefcha G. F. Schönb erga.

1.

Lehni laifstahs firfînâ
Mihleffibas leefma!
Ahtri fchaujahs prahtinâ
Schi rudena dseefma!

2.

Selta wahrpas lihgotees
Druwâ fen apftahjahs;
Par to tihri graudini
Apjirknâs nu krahjahs!

3.

Putnu weetâ — feltaines
Saldas dseefmas lihgo;
Zeema puifchi koflites —
Luhkotees eet — fihgo!

4.

Kas to buhtu peedfihwoj's —
Rosehm seedus leefam?
Brihnumu fcho dshdejis
Mahrtindâs noteefam.

5.

Awenes un semenâs
Atronahs wehl meshôs;
Seedeht seed wehl rofites
Mahju dahrsôs daschôs.

6.

Pawafarâ — wafarâ
Dabas preeki fmaida!

Rudeni til iftabâ
Dseefmas — dantschi gaida!

7.

Sawi preeki arajam —
Rudeni ir mahjâs:
Talki — kahfas, — pa fwehtkeem
Zits pee zita krahjahs!

8.

„Mihleffiba“ wifur wald' —
„Dabâ — tâ kâ mahjâs;
Deewa laudihm dshwe fald', —
Goda preeki krahjahs.

9.

Dodi godu „Dewejam“
Par fcho fwehtibinu!
Dseedi dseefmu Augftalam
Kratu dahwaninu.

10.

Lehni laifstahs firfînâ
Mihleffibas leefma;
Karfsi fchaujahs prahtinâ
Pateizibas dseefma.

11.

Skani, rudens dseefmina,
Skani augstu — tahli;
Dseedi, firâs fajuhfiga,
Dseedait, tautas brahli!

12.

Dseedait dseefmas pakalnâs
Preezigi un jautri;
Dseedait fwehtôs pagalmâs
Pateizigi, fkanî!

Mehnefs.

1.

Bahlais mehnefs, tu nedufi,
Staigâ pahr teem mahkoneem.
Saki, kad pee meera kluhfi;
Waj gan fpihdi fflumigeem?

2.

Behdigam it nemanofchi
Ufaras pahr waigeem reet;
Kâ gan waretu tas drofchi
Meega mahfes flehpi deet?
3.
Meerinahts no tawa fmaida,
Wafarâ tas apgulstahs;
Zauki fapni winu gaida, —
Mihâ preezigs ufzelahs. Ormanu Jahnis.

Drupas un drufkas.

„Latw. Aw.“ 48. Nr. drupas un drufkas ir jalafa tâ:

Kas wairs nezihnahs,
Kas wairs nepuhlâhs,
Tas lai aprolahs.

Atbildes.

Gahdneefu Mikela fgam: Par to pafchu leetu jau dseijina fkan.

— Zitadi ir laba un pateizamees.

A. Feldmann fgam: Labi, dabufest.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinafhanas.

Apstelleschanas eeluhgums us „Sw. Pehterburgas Heroldu“ preefch 1884. gada.

- „Herolds“ usfahrl ar 1. Janwari 1884. g. farwu IX. gada gahjumu.
- „Herolds“ ir pa teem astoneem gadeem arween wairaf un wairaf isplatijees, ta ka
- „Herolds“ tagad ir Kreewijas wiswairaf lasita Wahzu lapa.
- „Herolds“ isnahrl, ta lihds schim, ta ari us preefchu, if deenas bes eepreefchejas zensuras.
- „Heroldam“ ir fwehtdeenās „Semkopibas un mahj fainneeziabas“ peelikums, un trefchdeenās un peektdeenās peelikums „Feletona blakus-lapa“.
- „Herolds“ tiks wadihts ari us preefchu tai pascha gara, ta lihds schim.
- „Herolds“ buhs, ta lihds schim, ta ari us preefchu, Kreewu lapa Wahzu waloda.
- „Herolds“ atfargahs, ta lihds schim, ta ari us preefchu, pret jebkuru eedomu, ka winsch, tamdehl ka isnahrl Wahzu waloda, esot, waj grih buht — ahrsemju intrefehm kalpodams organs.
- „Herolds“, ta lihds schim, ta ari us preefchu, faros preti wiseem walstij un kulturai naidigeem zenteeneem, ta ari arweenu pretosees mehginajumeem, kuru gala mehrkis iset us tam, to daudsu tautu starpa, kas sem Kreewijas fjeptera faweenoti meerā, feht naidigu garu.
- „Herolds“, ta lihds schim, ta ari us preefchu, arween stahfees preti patwakai, un ar farwu fpehku pastahwigi aistahwehs troni, walsti un likums.
- „Herolds“ buhs, ta lihds schim, ta ari us preefchu, Kreewu wahzifli runajofcho walstis-pilsoxu liberalais, brihwprahtigais organs.
- „Herolds“, ta lihds schim, ta ari us preefchu, ne-aistahwehs nekahdas partiju intrefes un, ta lihds schim, ta ari us preefchu, kalpo dams pateefibai un taifnibai, us tiplibas pamateem, neluhkodams us dshwes kahrtu, tautibu un tijibas apliezibu, rau dshs pakalpot Kreewijas labklahschanai, sem ta eewehrojama teikuma: „Weenadas teefibas preefch wiseem!“

Apstelleschanas maksfa ar peefuhstifchanu:

par 12 mehnescheem 14 rubl. — kap. fudr.	par 6 mehnescheem 8 rubl. — kap. fudr.
„ 9 „ 11 „ 50 „ „	„ 3 „ 4 „ 50 „ „

Adrese: „Sw. Pehterburgas Herolda redakcija“, Wofnesensky prosp. 3.

Apstelleschanas teel, bes taifni pah pastu pee „Herolda“ redakcijas, nemtas preti: **Rihga** — J. Deubnera, N. Kymmeka, Mellina & Meldnera un W. F. Seejena grahmatu bodēs, ta ari Hugo Langewiga sludinajumu ekspedizija; **Zelgawa** — Frdn. Besthorna un Fr. Lufasa grahmatu bodēs; **Zehrpata** — G. J. Karowa grahmatu bodē; **Wilande** — G. J. Karowa un G. Mehrfeldta grahmatu bodēs; **Pehrnowa** — A. Jacoby & Co. un Emila Treufeldta grahmatu bodēs; **Waska** — Rudolfa Moriza grahmatu bodē; **Arensburga** — Th. Langes grahmatu bodē; **Keepaja** — G. L. Zimmermana un Rudolfa Puhzes grahmatu bodēs.

1000 fahrtigu

laimes wehleschanu Suzijai K. jldsei K. muischa us wayrda deenu 13. Dezemberi usfahrl

Atstahtais.

300 rublu

ka pateizibas algu

apfola Talsu pilsteesja tam, kas war Wandenes muischa notifikafcho uguns-grehtu zehleju usrahdiht un farwas isfekumus ta pahalsiht un nodibinaht, ta eepfehjamis buhtu nosceedimeeku pelnitam fodam nodot.

Talsu pilsteesja, Nowemberi 1883. g.

Bilskungs: **Barons Offenbergs** (S. W.) Sekretaris: Grauding.

Salgales mahzitaja pagasta teesja usajina zaur scho wisus jenaka Superdentes Abditu fainneeta

Zehkaba Sweijneeka

parahdu dewejus, lihds 13. Dezemberim 1883. g., ta isfehghchanas terminā, fcheit peedotees, jo wehrl parahdu deweji ne-taps klausiti, bet ar muischigu kluzseechanu taps aplikti.

Abditēs, 19. Nowemberi 1883.

(N 64.) Preefchschd.: J. Goerz.

(S. W.) Strihw.: R. Baumann.

Stelmahteris un ratineeks

D. Mischkaps,

Zelgawa, Zeelaja eela N 12,

peebahwa gatawus ratus, ta kaleschas, drofchas, Wendu ratus, weeglus kurwja ratus, ta ari jaks ratus; tahlal — Pehterburgas kamanas, troika, jaks, kriju un daschadas zitas kamanas. Ari apstelleschanas teel pagatawotas us wisahtrato.

Appteeka bode

Saldū.

Daru sinamu zeenijamai publikai, ka es pehz ilgeem gadeem, tad biju Pehterburga un us semehm par feldscheeri (baktera pahgu), tagad esnu atwehris faju

appteeka bode Saldū,

zitreis Zubereta, tagad **Girshfelda** lunga nama. Bahdashu, ta buhtu wislabatee material, un pahrdofchu tos ar masu peknu. Tamdehl mihti luhgtu, mani apmekleht.

J. Schanztel.

Preefch

jeemas-fwehtfu eglites!

Aklarurofines, Smirnas wihges, Grenobles wallreektus, misu mandeles un Arimas reektus, daschadas

marmelades,

koufettes, schokolades, selta un sudraba schlumies, krahfotas parafin un waska fwezites, wafku stihgas un daschadus

eglites lukturus

peebahwa

C. Höpferis.

Kungu futscheeris,

tam labas leezibas fhmes, tref mellehts preefch semehm.

Tuwatas sinas war dabuht Zelgawa, lipes eela N 2, pirmaja tahschā.

Pensjonari

atrod laipnu usnemichanu Zelgawa, Wezaja eela N 8, weenas trepes augschup, pa kreiso rohu, ehbergi. Turpat teel ari jaunās meitas peenemtas strodereshana.

Wah.

To schenki

Walles eela N 35 a, Jakobshna nama, pretim fluhshahm, kura wairaf ta 20 gabus andelehts, war no 1. Janwara 1884. g. dabuht us nomu. Tuwatas sinas dabonamas Zelgawa, Zeelahs un Dambja eelas stuhri N 69, Jakobshna material-bode.

Durbes pilsehtā,

Grobinas aprinki, par ahrstu nometees.

Dakteris S. Meyerowis.

12000 defetinu semes

pahrdod kolonisteam, pa weenai jeb wairaf defetinahm, ar melchu jeb pehz mescha no-zirshanas, daschās weetas Gomekfas aprinki (Mogitewas gubernā), 10 lihds 35 werstes no aprinka pilsehtas Gomekas (tuwai 32000 eefshwotaju, leela andele, trihs gada tirti, daschadas skolās un kopiga stanzijs preefch Keepajas-Nomnas un Prestas-Pinkfas Gomekfas dsheszeleem, ta ari fahstifchanahs zaur twaitoneem ar Nijewu, Orschu un us augschupsi ar Weektu). Pahrdodamahs semes atrodahs gar lugofchanai berigahm upehm Soichu un Zputu, tuwu pee Nijewas-Pehterburgas schofesjas un tuwu dimeem dsheszeleem. Pirzejem maksafchana jo-isdara terminās. Bes tam arentē us 12 gadeem atdod diwi

lopu-muischas,

latra 400 defetinu leela.

Slaidrakas sinas dabonamas pee pilwara Zahsepa Zahsepowitscha Sawadska, Gomekfas pilsehtā, Mogitewas gubernā. Agenti, kas peewedihis kolonistus un buhs par widutajeem pee pahrdofchanas, dabuhs peenahzigu atmatku.

It frishci

Mafkawas, Oreles

un Kursemes

fuhku milti

un

fansais rangs

ir dabonami pee

C. Höpfera, Zelgawa,

fahis un filku pahrdotawā.

Walles eela N 2, B. B. Kleina nama, pretim Burlewigam, pee Jakubei furdshes, ir weens firts dshwoflis preefch skolas behrneem dabonams.

Weens amatneeks

no lauteem, titlab muhrneeks ta ari stel-mahteris un zimernanis, melle pret peenahlofchu algu gada-beenestu kahda muischa Zelgawas tuwamā. Japeprafa Zelgawa, Pafsta eela N 19.

Zaur scho daru sinamu fawahm kundehm, ta es tagad wairas ne-atronos us leela turgus, bet mana pahrdofchanas weeta ir jaunaja bode rinda Nr. 13, un ta man arween laba kuzpju un fahbaka preze buhs. J. Abergig.

Wifas grahmatu bodēs dabonamas:

Behrni, preezajatees!

Seschas brihnum flaita, jaunas bilshu grahmatas par Seemas-fwehtfu dahwanu pallausigeem behrneem:

Brihnumu stabule.

Zauka pajazina ar feschahm loti flaitahm pehrwju bildehm un bilshainu wahku.

Mafā 60 kap.

Guliwera zelofchana

us Biliputi semi pee masajeeem pundureem.

Zauka pajazina ar feschahm loti flaitahm pehrwju bildehm un bilshainu wahku.

Mafā 60 kap.

Oberona taure.

Zauka pajazina ar feschahm loti flaitahm pehrwju bildehm un bilshainu wahku.

Mafā 60 kap.

Prinzis Reektukodejs un Petukehnisch.

Zauka pajazina ar feschahm loti flaitahm pehrwju bildehm un bilshainu wahku.

Mafā 60 kap.

Septini frankli.

Zauka pajazina ar feschahm loti flaitahm pehrwju bildehm un bilshainu wahku.

Mafā 60 kap.

Seltinsch.

Zauka pajazina ar feschahm loti flaitahm pehrwju bildehm un bilshainu wahku.

Mafā 60 kap.

Basnizas un skolas siinas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Rahditajs: Sina. Rahdi truhkumi zc. Dahwanas. Zeen.
 Chweles dr. mahz., Boffe tehwan zc.

Sina.

No Rabiles. 13. Nowemberi, swehtdeenas rihã, B. fainneeks, kas schẽ swanitaja amatu pilda, uš basnizu atnahzīs, drehflambara krahfni eekurt, atrada wišas drehflambari glabajamahs leetas ismehtatas un no sawas weetas nozeltas, feenas škapiti tãpat grahmatas wišas šajauktas, došti ar Deewa maiši atwehrtu un lihds ar lihku lambara atflehgu uš galda pamestu. Basnizã pašchã eegahjis, swanitajs pahrlėezinajahs, ka Deewa namã blehšchi bijušchi. Ruhtes weenã logã bij ištītuschi un celausufchees, teefcham zeredami, naudu jeb fudraba leetas atraft. Bet kad nu tahdas mantas pee mums basnizã netop glabatas, tad wihtreem ne-isdewees, — puhlinšch teemi bijis walti! Jadomã, ka weens patš saglis scho darbu nebuhs strahdajis. — Kad nu awišeš ari no zitahm pusehm sino par basnizu aplaupišchanu, tad laikam lahda blehšchu beedriba buhs nodomajufi basnizas pahrmelleht. Kaut drihs gals taptu darihts tahdai besdeewibai!

Rahdi truhkumi

wehl ir nowehrschami, lai Irlawas seminaris wehl kreetnãkus fotus špertu uš preefšchu.

Wišeeem buhs sinams, ka Irlawas seminaris zaur daschu ušzihligu skolu draugu, ihpašchi bijuščã šchulrahta Boettchera fga puhlineem un Kursemes muišchneežibas dewigu roku, beidsamajã laikã pawifam pahrgrofihts. Telpas tã eegrofitas, ka audsekeem deewšgan glihta un ehrtã dšihwe. Mahzibu špehki pawairoti. Mahzibu norahditajs tapis pee-klahjigi paplašchinahts, un stahw weenã pakahpẽ ar Balkas draudšes skolotaju seminaru. Tã tad nu Kurseme waretu gan nahkotnẽ gaidiht no sawa seminarara deriguš skolotajuš, ja tikai tam nebuhtu jãkaujahs ar kahdeem kawekkeem, kas koti leeli un šajuh-tami, bet kas zelahs no ahrenes, kuzus seminaris patš

newar nowehrst. Schee kawekki ir wahjahs, bes-pamatigahs, besmetodiskahs, weenu wahrdu fakot, katrã sinã nepeeteekofchahs preefšmahzibas, ar kurahm leelakã daka mahzefku eestah-jahs seminarã. Šchihs paščas preefšmahzibas turklaht wehl koti neweenadas, jo eeguhtas daschadãš skolãš, kurahm katrai saws noluhks.

Lai seminaris špehtu isaudseht kreetnus, teoretiski un praktiski isweiziguš skolotajuš, tad eestahjeem waijadšigãš šchihs leetas: 1) Masakais pušlihdš labu gara dahwanu, gara isweizibas un šklaidra, gaischa prahta. — Meešigãš darbus strahdajot waijaga špirgtas, wefelaš, špehzigãš meešas. Gara darbus strahdajot waijaga špirgta, wefela, špehzigã gara. Wezaki pamanidami, ka winu behrns wahifsch, newefeligš meešãš, buhs deewšgan apdomigi un neliks wiš winam mahzitees par muhtneeku, waj buhwneeku, bet isredsehs winam weeglatu, wina špehkeem peewaramu amatu. Ne tik apdomigi ir daschlahrt wezaki, isredsedami sawu dehlu skolotaja amatam. Daschi deemschehl gribedami tikai dehliu isglahbt no kara klaufibas, daschi turpre-tim firnigi wehledamees redseht sawu dehlu par kreetnu, isglihtotu zilweku, tautas attihstibai strahdajam, nodomã to ismahziht par skolmeisteri. Tehws wehl aprehkina, waj kabata to špehs, un ja grafiš kaut zil pee rokãš, tad šcheetahs nodomu weegli panahlamu. Bet tẽ nu deretu ari apštãtitees un eewehrot, waj behrns kaut zil apdahwinahts ar gara dahwanahm. Wezaki gan dasch'reis aprunajahs ar skolotaju, kas behrna garu war labaki noswehrt. Skolotajam nu nahlahs gruhti, wezakeem atklaht pateefibu; wišch domã, ka behrnam laikã wehl deewšgan tik dauds eemahzitees, zil waijadšigãš eestahjotees seminarã. Sinams, no paščas masatnes ruhpiigi mahzot, ja behrnam kaut zil atminas špehja, to tik tahlu dabuhs, ka tas warehs eestãhteš. Tschakls buhdams, tas seminarã ari deewšgan eemahzifees. Bet beidsamajã gadã naw tikai jamahzahs, bet jamehgina mahziht seminarã skolã, un — tẽ nu pee-truhkft. Winam naw isweizibas. Wišch nespehji

fawalbiht mahzamo weelu. Wina pascha eeguhthas sinibas tam eet pa galwu juku jukahm. Winsch nespeh mahziht, tadeht ka nespeh domahht. Warbuht ka tahdam ari pawedahs eskamu nolift, pat ar labu leezibas sismi; warbuht ka pehzak mahzidams kaut zil nezil eemanahs, bet labs skolotajs tahds muhscham nebuhs. Skolotajam wajjaga wareht gaischi, skaidri domahht. — Ee buhtum apulhkojuschi tahdu, kam tadfchu atminas spehja. Bet dauds top sagatawoti preeksch seminara, kam ari schi dahwana naw dota no augfchenes. Tahds tad sawa noluhka nesaftneedfcs, sawas zeribas isjaukts ismifahs, kad eskama isfriht zauri, un nu ir nelaimigs, noschelojams zilweks. Nu wezaki ari noschelo, ka isgahjuschi til dauds naudas un nefas naw isnahzis; bet kas wainigs? Pats wainigs. Tadeht, mihtee wezaki, pirms nodomajeet dehlu suhtihht Irlawa, apjautajatees pee sawa behrna skolotaja, waj winam laba galwa, apkerigs prahts; ja to naw, tad israugeet dehlam zitu amatu, un winsch buhs tajalaimigs, — arweenu laimigaks, nekã ja buhtu zensees tapt par skolotaju.

2) Seminarã eestahjeem wajjaga otr'lahrt buht mahzibas peeteekofchi sagatawoteem. Seminarã ihsti tilai 2 gadi preeksch mahzischanahs, jo treschaja gada janodarbojajs wairak ar praktiskeem mehginajumeem, ar mahzischanu seminarã skolã. Schai isfaja mahzibas laika wehl turklaht jakaujajs ar trim walodahm, un schihs walodas akurat ir tahs mahzibas, furas eestahjei pawisam wahji. Daschi pa latwischi ne teikuma, ja pat ne wahda newar pareift usrakfihht; Wahzu waloda eet ka pa zelmeem, un Kreewu waloda sin gauschi mas. Waloda ir weeniga atflehga preeksch wisahm sinibahm; ka lai nu teek pee schihm, ja atflehgas naw rokã. Waj te naw seminarã skolotajeem ja-ismifahs, kad, zitã sinibas mahzot, pee katras atbildes japahrlabo walodas kuhdas; ja, kad daschs labs pat newar eet lihds mahzibai ais wahjibas waloda? Ka lai nu tahds trijõs gaddõs top par kreetnu skolotaju? Waloda ir skolotaja pirmãis eerozis. Ko lihdschs domu spehja, ko sinibas, ja ar eerozi nespehs swabadi rikotees. Eã jo apdahwinatais, teoretischi isweizigais skolotajs buhs praktischi pehdigais neweifls, ja nespehs teofchi runahht. Tadeht sagatawojot preeksch seminarã, wajjaga ihpaschi puhletees, lai behrni walodãs buhtu stingri, furu deemschehl pee mums ir trihs. Gan sinams, zil gruhti muhsu laufskolahm laufotees ar schihm walodahm, bet schis gruhtums naw nowehr-

schams. — Starp zitahm mahzibahm ihpaschi rehkinaschanã atrodam pee daudseem eestahjeem besmetodifkas, tihri mekanifkas preekschmahzibas. Wini gan rehkinajuschis wisas rehkinumu schkiras, bet naw deewsgan skaidribã ar weenkahrschahm 4 rehkinumu schkirahm weselõs skaitlõs. Ar datu jeb laufsteem skaitteem gan prot pehz likumeem rehkinaht, bet skaidra eeskata un sapraschanas pee tam pawisam truhfht. Dshwẽ ar tahdahm mahzibahm wehl war kultees zauri, jo rehkinaschanas spehja ir, bet seminarã eestahjotees ar to nepeeteek. Eã wajjaga zeeti luhkotees us mahzibu pamateem; ja tee seminaristeem, nahkofcheem skolotajeem, pascheem nebuhs zeeti, ka tad wini spehs tajõs mahziht. Neweena mahziba ta ne-atreebjajs, ka rehkinaschanas mahziba, ja pamati glehwi. Wilnigi peetiftu, ja eestahjei mahzetu 4 spehzijs ar datu skaitteem un trijksaittus, bet to paschu kreetni ar sapraschãnu un isweizibu. Eã buhtu dauds, dauds labaki, nekã kad apgrahbstijuschis pahrtescham wisas rehkinumu schkiras, bet naw skaidribã ar eefahkuma mahzibahm. — Zeels truhkums wehl manams pee eestahjeem dabas sinã; retais tilai kahdas druskas mahzijees. Ari mustka daschi gandriht nekã neprot, jo eefahkuschi tilai mahzitees beidsamajãs funu nedekãs. Til ihfã laika tadfchu naw nekã fastrebjams. Daschi atkal teizajs eemahzijuusches til un til meldijas is Punscheta grahmatas. Dauds labaki buhtu, ja tee prastu spehleht mahzibas gabalinus is schihs waj tahs klaweeru waj ehrgelu skolã. Ari labi buhtu, ja eestahjei jau prastu zil nezil fijoli spehleht, jo fijoku spehleschana tagad seminarã peeder pee obligatorifkajeem mahzibu preekschmeteem. — Schihs nu ir tahs mahzibas, furas ihpaschi zeels truhkums rodahs pee seminarã eestahjeem. Wehlamees, kaut skolã, furas sagatawo seminarã audsekaus, wairak us schihm mahzibahm raudstos, — sinams, ne-aislawejot zitã mahzibas, ihpaschi religijas mahzibu.

3) Un wehl treschã leeta buhtu ja-eewehro, p. pr., waj behrnam skolotaja talents un waj ari pascham prahts nefahs us scho amatu. Preeksch is fura amata, ja tajã grib buht kreetns, wajjaga sawu dahwanu, waj nu garigu, waj meefigu. Wiseem naw dots, buht par dsejneeku wajglesnotaju; wiseem naw dots, buht par musikantu. — „kam us to dsimuschas naw aufis, par welti ween til galwu laufhs“. Wiseem ari naw dots, buht par skolotaju. Behrns rotaladamees, gar pajinahm nodarbodamees, jau daschlahrt parahdahs, preeksch kahda amata winsch

dfimis. Usmanigi, prahtigi wezaki, to eewehrojufchi, nestrahbahs schim dabas nolehmunam pretim, bet ruhpefees, zil spehdami, scho dsinelli pabalstibt. Apluhklofim tilai usmanigi behrnu pulziniu sawa nodaba rotatajamees, un tur atradisim daschu masu, sparigu skolotajinu, — skolotajinu no Deewa schehlasibas. Zil usmanigi un ar weiklu walodinu winsch zitus riblo, zil dedfigs winsch sawa darba. Gewehrosim usmanigi klase masos skolneekus, tad redsesim un dsirdefim, zil gaischi, zil skaidri daschs sawam beedrim eerahda un issklaidro rehkinumu, waj zitu tahdu usdewumu, zil laipni un ar mihtu prahtu winsch to dara, nepeekufis reisu reisahm atfahldams, ta ka waj skolotajam ja-apkaunahs, to dsirdot. Te redsams dabas apdahwinahs skolotajs, isweizigs, preezigs dewejs, kas Deewam patihl. Bet daschlahrt noteek, ka tahds, waj nu ais wezaku nepatishchanas, waj nespehhibas, netop tas, par ko winsch dsimis, un ta tauta pasauda sawus ihstos skolotajus. Te nu katram skolotajam deretu tahdus behrnus eewehrot, winus pamudinahrt, wezaku dariht usmanigus un pasfubinahrt, ja eespehjam, ismahziht tahdus behrnus par skolotajeem.

Bet apluhklofim nu wehl to zetu, par kuru labaki, weeglaki un droshaki seminaras fasneedsams, t. i., kuras skolas behrni raidami, lai tee kreetni sagatawotos preeksch seminarara. Katru gadu eestahjajs seminarara jaunekki is real-, aprinka-, elementar- un laufskolahm, ja pat, ka is fenakajahm eestahjeju listehm redsams, skoleni is gimnastijas apalsch-klasehm. Schihm skolahm katrai sawads noluhls, un tadeht sawads mahzibu programs, un protams, scho skolu audsekneem ari katreem sawadas mahzibas. Bilsehtu skolu audsekneem diwu leetu pawisam truhkfi, pr. mahzibu Latw. waloda un musika, ja tee tajas naw kaut zil eemanijufchees zaur privat-stundahm. Seminarara mahzibai eesahkotees taps tee, kas weena waj otra mahziba deewsgan tahlu, attureti, eet deewsgan tschakli us preekschu, to labad, kas tais mahzibas gauscham wahji, waj pat neka nemahk. Ta pa-eet pusgads, lamehr wisu klasi sadabon dauds mas kopâ, un tai laikâ katram dascha laba stunda pagahja, kur nedabuja ne zil mahzitees, kurpretim otra stunda newareja wisu sagremot, ko baudija. Bet ja nu jautajam, kuras skolas tomehr jaunekki top labaki sagatawoti preeksch seminarara, tad dabufim pateesu atbildi, pasfatijufchees seminarara abiturientu listes. Tur altadisim ar kreetnakajahm leezibas sihmehm wairak tahdus, kas sagatawojufchees lauf-

skolas, lai gan allasch ari is aprinku skolahm bijufchi kreetni audsekni. Newaru pamest nepeeminejis ihpaschi kahdu skolu, kura lihds schim arweenu atfuhthijufi seminaram kreetnus audsekus; schi ir Dschuhkstes ehrgelneeka Weidemana kga skola. Toti labi buhtu, ja zeltu seminaram ihpaschu preparandu skolu. Wahzija rodahs dauds tahdu preekschskolu. Wisas winas bijufchas eesahkumâ privat-skolas, bet pehzak tapufchas no walsts apstiprinatas. Ta ari waretu pee mums notikt, ja rastos kahds, kas dibinatu tahdu skolu. Zerams ari, ka muischneeziiba scho derigo eestahdi pabalstiu. Te nu wajadsetu pee audsekneem ihpaschi eewehrot augschâ peemintahs trihs leetas. Tahda skola, sinams, wajadsetu buht pensijai, lai audsekni waretu ari tapt radinati kreetni, peeklahjigi uswestees fatiksmâ. Tahda skola buhtu jaunekkeem tas labakais zetsch seminarara eektuht, un seminaram par leelu labumu.

Lastajajs buhs nomanijis, ka augfchejâs rindinâs esmu runajis us wezakeem, kas domâ sawus behrnus raidiht us Irlawu, un us skolotajeem, kuri tos sagatawo mahzibas. Bilsehtu skolas sawus mahzibu programus negrosihs Irlawas seminarara deht, bet laufskolotaji, kuri ar tahdeem jaunekkeem fewischi nodarbojahs, gan waretu eewehrot, ko augschâ peemineju. Raugatees, zeen. amata brahti, nopeetni us to, waj jauneklis derigs preeksch skolotaja amata; sagatawojeet winu kreetni, un nesufheet us seminaru Brentschus un Schwingulus: tad ar preeku sagaidisim un usnemfim juhfu skolenus.

Haasneris,

skolotajs Irlawas seminarara.

Peesihm.: Sazeretajs wehlahs, kaut ziti laikraksti ari usnemtu scho rakstu.

Dahwanas.

Widsemes konsistorija zaur saweem mahzitajeem no Widsemes draudsehm ir sanehmufi schahdas nau-das summas preeksch Lutera eestahdes:

Jfschile	309 r. — f.
Sigulda	100 " — "
Laudona	200 " — "
Leelwahrde ar Leel-Zumprammuischu	110 " — "
Gaujene	170 " — "
Deenwidus-Rujene	150 " — "
Seemel-Rujene	265 " — "
Ahdaschi	151 " — "
Aiskraukle	135 " — "

Koknese	221 r. — f.
Dinaminde	209 " — "
Limbaschi	114 " — "
Ranno m. dr.	135 " 54 "
Halliste	345 " — "
Wanna (Anzen)	270 " — "
Balmeeras-Weides m. dr.	95 " — "
Gulbenes Leijas m. dr.	453 " — "
Muffne	78 " — "
Ropaschi	110 " — "
Jaunpile	72 " 16 "
Ghwele	101 " — "
Bez-Beebalga	160 " — "
Krimulda	250 " — "
Odenpeja	170 " — "
Helmete	240 " — "
Dsehrbene	141 " — "
Balmeera ar Weides m. (2. fuht.)	412 " — "
Zehfu semes draudse	90 " — "
Kalsnawas-Beetalwa	111 " 50 "
Leepupe	100 " — "
Mahlpils	155 " — "
Theal-Fösk	266 " — "
Moja	95 " — "
Ests	140 " — "
Werawas pilf. dr.	175 " — "
Lorgele	350 " — "
Zehfäs	440 " — "
Trikate	232 " — "
Bilandes pilf. dr.	372 " 60 "
Ghdemeesta	64 " — "
Matihfschi	40 " — "
Lehrpatas pilf. dr.	5000 " — "
Zehfu pilf. dr.	380 " — "
Behrnawas pilf. (Nikolaja dr.)	1019 " 76 "
Behrnawas pilf. (Elisabetes dr.)	486 " 16 "
Audro m. dr.	180 " 80 "
Suntaschi	85 " — "
Lehdurga	2 " 20 "
Zeswaine	330 " — "
Burtneeki	275 " — "
Lasdone	94 " 70 "
Pölwe	370 " — "
Bilandes-Röppo	303 " — "
Reela Jahnu dr. (Bilandes apr.)	265 " — "
Baistele	240 " — "
Straupe	200 " — "

Karkus	200 r. — f.
Talkhofa	201 " — "
Kopā 17,421 r. 62 f.	

Zeen. Ghweles dr. mahz., Boffe tehnam,
 us 25. gadu amata fwehtkeem. (Manas wahjibas deht
 nokawehts.).

Melb. At, Jerusaleme, modees 2c.

1.

Mihlais gans, mehs Lew' apfweizam
 Un Deewu par Lew' augsti teizam
 Schai mihlā fwehtku deeninā.
 Diwidesmit peežus gadus
 Tu mahzij's muhs un muhsu radus
 Lai ihstā tehwa mihlibā.
 To masu pulzinu, to Kristus pestijis,
 Molas zeesdams,
 Pee wahrda sauz. — wehl atwest trauz,
 Kas tuknesi nomaldij'fchees.

2.

Peewed wehl tam ihstam ganam,
 Lai Jesus mihlestibu manam,
 No Wina leekam ganitees.
 Tihfshus grehzineekus beede
 Un wiau grehku wahtis dseede,
 Tais elj' un wihnu eeledams.
 Rahd' wiseem behdigeem, no firds atgreesigeem
 Kristus krustu.
 Tad buhs weens gans, weens ganams pulks.
 To luhdsam, Kungs, lai isdodahs.

3.

Sawus pirmus spehkus saudej's,
 Daschs grehtums firmu ganu draudej's
 Ar raisehm un ar wahjibahm.
 Muhfu grehkus mums usrahdijs,
 To Deewa Jehru preekschā stahdijs,
 Kas muhsu grehku upuris.
 Weh wehl us preekschu, gans,
 Us sakahm ganibahm
 Sawas awis,
 Nogurufschahm leez atdsertees
 Pee Deewa wahrdu awoteem!

J. Demands.

Rahditajs: Sina. Kà lopu ehadamais paleek newefeligis.
Ko lai daram 2c. Sings. Putnu ehbestba.

S i n a.

No Baldones. Schis 1883. gadš nebij, flapjajs wasaras deht, kà zeen. semkopjeem sinams, ihsts rudsu gadš; mas graudu isnabza.

Tomehr lam tà pee jaunās semes cetaisfchanas un rudsu audsinaschanas buhtu patizis dariht, kà wasarā 1882. gadā rudsus sehjot esmu darijis, tas ari sehogad loti kuplus auglus buhtu mantojis. Tapehž, lam mana semkopibas isdarisohana nepashtama, daru sehē sinamu, us zil lehtu un prastu wihsī tas notika. Mana kopschanas wihsē naw kas jauns, bet sen daudseem Baltijā pashtama; tomehr gribu peemineht, lai pareisi dara, kas daramš; tad leeliskam no jaunās semes rudsu graudus eenemš. 1882. gada wasarā liku 1¹/₆ puhra-weetu, kur alkšni, preedites, behsini u. t. j. pr. auga, ar faknehm isliht, israht. Tos schagarus, lihds ar ziteem wairak uswesteem schagareem, labu pehdu beesumā weenadi noklahju. Toreis, koti fausā laika deht, uguni peelaischot, wihs ahtri un weenadi fadedsa. No fadeguscheem pelneem wehl 15—20 puhru pelnu zitai semei par mehšfloschanu nonehmu. Us mineto 1¹/₆ puhra-weetu us pelneem bes arshanas ussehju til 1¹/₂ puhru rudsu; jo beesī nedrihts feht; tad wairak nelo, kà pahri reisu ar dsels ezeschu ee-ezeju. Gesehschana til notika 1. Septemberi, kur wehlakais 24. Augusta mehnescha deenā waijadseja feht; tomehr sehogad augli bij til wareni, kà no 1¹/₂ puhra sehjuma 21 puhru rudsu iskuhlu. Daschs

to netizehš; tomehr tas ir pateesiba, ko sehē rakstu. Man pee eesehschanas ir 3, un pee iskulschanas un iswehtitu graudu mehroschanas ir ari 3 ziti leezineeki, kuri to pateesiba war apleezinaht, kà tà bij, kà aprakstu. Utradahš dauds weetinās no 1 grauda 13, no zita 16 lihds 27 un pat 31 no koti pilnigas, kuplas wahrpas. Mana isdarisohana bij prasta; bet ruhpiğa, labi tihrita fehla, weenada nosehschana, wiseem gabalineem weenada pelnu kahrtā, nesadeguschi zelmini tapa nolasiti u. t. j. pr. Kur ezescha fehllu bij zil nezil beesaki fawilksū, tur, sinams, sehja wehlaku scho pawasar' bij preesch lopeem ispluhzama; tomehr pa Wasaras-swehtkeem leelā mehtrā rudsī daschā weetā weldrē nokrita; bet pa leelakai dalai pehž 5 deenahm sazehlahš. G. Schepshy.

Kà lopu ehadamais paleek newefeligis.

Labus auglus mahju lopu baroschanā war tilai panahkt ar weseligu baribu. Semkopim ir tamdeht tas swarigais un ne wisai weeglais darbs, weseligu baribu pagahdaht, lai ar to waretu ismitinaht fawus lopus par seemu. Ne-isdewigs seena un labibas plaujas laiks war semkopja puhlineem stahdeht un tos isnihzinaht. Bet tad waijaga puhletees, waj nu pahrlabot notikuscho lopu baribas apskahdeschānu jeb gahdaht par to, kà flimibas pee lopeem war nowehrst. Apstahdetu jeb ar gistigeem stahdeem samaisitu baribu lopeem dodot, teem peemetahš daudsreis flimibas, no kurahm dasch'reis newar finaht, no lam tahš zehluschahš.

Lopu baribas augi war palikt nederigi :

- 1) zaur semi paschu;
- 2) zaur ne-isdewigu laiku;
- 3) zaur kufainu eeweschanos;
- 4) zaur ruhfu un zitahm stahdu flimibahm;
- 5) zaur sliktu usglabaschanu pehz plaujas, un
- 6) zaur gistigeem stahdeem.

Bahrunasim schihs leetas drusku fihkati!

1) Ka seme pati daschu reisi pee tam wainiga, kad winas augi naw derigi preeksch lopu ehdamà, daschi semkopji wehl netiz, lai gan par to naw ko schaubitees. Tahdu apgabalu smalka ismellefchana, kur p. peem. Katru gadu leefas fehriga iszelahs, ir peerahdijust, ka filta, kakkus faturofcha seme, ar weeglu, faufu un loti zauru apafschkahrtu, ir leefai it ihpaschi patihkama.

No purwainem laukeem un plawahm aitamh kahjas pampst, gowihm eet zauri un zelahs plauschu flimiba un klepus, tamdeht ka gandrifs wisi tahdà semè auguschi stahdi ir newefeligi. Weenigais lihdselkis pret to ir laba isgrahwofchana, lai ar uhdeni waretu zil eespehjamis nowadiht kaitigahs semes dakas.

Ir ari taisniba, ka mehli ir no leelu leelà swara preeksch baribas, waj ta ir laba jeb sliktu, jo us labi mehfloteem laukeem un plawahm auguschai baribai ir dauds leelaks barofchanas spehks, nekà us wahju semi auguschai.

2) Wisleelakà leeta, sinams, ir tas, kahds laiks zauru gadu bijis, un it ihpaschi kahds pa plaujas laiku. Seens, kas sawu sako issklatu un jauko smarfschu pasaudejis, naw gan lopeem til gahrds, bet naw tadfschu newefeligs, ja tas tapa faufs eewests un stahwot naw fasmazis. Kad turpretim ahbolinsch un plawu seens ilgaku laiku leetu jeb pat pluhdòs stahwejis, un beidsot naw itin faufs eewests, tad ir jabuht loti usmanigam; tahda bariba top wehla puteklaina, fapel, fasmot un ir loti newefeliga; firgeem no tahdas baribas zelahs klepus, zaur-eeschana un stipri eenahfschi, gowihm un aitamh plauschu fehriga, uhdens fehriga, aknu flimibas u. t. t. Kad tahdu samaitatu baribu wajaga lopeem dot, tad pamafina breefmas un paugstina garschu, kad seenu papreeksch kreetni

isputina, fagreesch elfelds, un ja eespehjamis, tad famaisa tos ar pusi laba seena jeb salmu elfe-keem, un beidsot apflazina scho maifsumu ar stipru fahls uhdeni, pee kam katrai gowij par deenu 3 lotis fahls janem; it ihpaschi schè ir fahls loti deriga. Sahli war pee wislabafahs baribas nemt, jo no fahls lopam zelahs ehst- un dsertgriba, bet pee samaitatas baribas ta paweizina ari wehl fagremofchanu un kaitigu fulu iswadifchana is lopa meefahm. Ja aitamh dod ne wifai wefeligu baribu, tad dara labi, kad 1 mahrzinu fahls par deenu is us 30 aitamh dod; wislabati ir, ja fahli noleel faufu laifschanai.

3) Ari zaur kufainem war tapt bariba netihra, kà: zaur kahpareem, gleemescheem un lapu utihm, kas gan tikai reti noteel. Tahda bariba tikai tad kaitiga, ja tani kufaini leelà daudsumà atrodahs, zaur ko tad mutes flimibas zelahs un fagremofchana top apgruhtinata.

4) Daudsreis ir lopu ehdamais zaur ruhfu, branti un zitahm augu flimibahm apflahdehts, kuras no tam redsamis, ka augeem isfwihst fula, us kuras tad usmetahs masas fehnites, kas no tahs usturahs. Schahdus newefelus stahdus lopeem dodot, iszelahs zaureeschana, afinu mihschana, un daudsreis pat gowis ismetahs. Tamdeht ir eewehlams, ari tahdu baribu ar wefeligeem salmeem fajaukt, fagreest elfelds, apflazinaht ar fahls uhdeni un tad tikai lopeem zelt preekschà.

Mahtes grands (rudsu tehws) ir leelaka feh-nite, kas it ihpaschi rudsu wahrpàs atgadahs un kas lopu wefelibai loti flahdiga, un tamdeht wajadfigs, zil nezil baribu no tahs tihriht.

5) Pee slikti usglabatas un samaitatas baribas ir wehl peeskaitami: fapelejis, fasmazis seens un salmi, fasalufchi kartusefi, beetes u. z. Sapelejusti bariba ir wiseem mahju lopeem loti kaitiga; zaur to iszelahs zaureeschana, fagremofchanas nespehja, klepus, plauschu un aknu flimibas, un daudsreis pat nahwe. Tamdeht wajadsetu tahdu baribu tikai wisleelakajà wajadfibà, un ari tad tikai ar leelu usmanibu isbarot, — nekad weenu paschu, bet arweenu kahdu masumu ar zitu, wefelu baribu kopà. Sasa-

luschus kartuselus un beetes war wehl itin labi isleetaht, kad tos tuhda! pehz atkuschanas labi nomasgâ, sakapâ un ar effeem isbaro. Sapelejuschus, famaitajuschos labibas graudus waijag uhdeni notihriht, isschahweht un tad rupji samalt jeb skroteht; tahdâ wihse pahrlaboti, tee ir masaf kaitigi; turpretim fapelejuschus ekkas rauschus newaijadsetu nemas wairs lopeem dot. Ari fahlitas gafas un fitku fahlijums ir lopeem kaitigâ; zuhlahm ir tas giste, no lam tahs daudsreis nosprahgst.

6) Gists stahdi ir tahdi augi, kas pee lopeem, lai tee tos ari buhtu titai masâ mehrâ baudijuschi, fazet stipras flimibas, un tos pat nonahwe. Slimibas sihmes ir: ehstnegriba, nemeeriga istureschanahs, wehdera fahpes, wemfchana, ahtra affiu rinkofchana, reiboni, krampji, trakofchana jeb zaureija; flimais lops flatahs stihwi, eet nedroschi, kriht gar semi, lihds beidsot pehz kahdahm stundahm, dasch'reis titai pehz 1 lihds 2 deenahm, nahwe eestahjahs. Pee tahdeem gistigeem stahdeem, kahdi daschâs ganibâs atrodahs, peeder: wella ruttis (Cicuta virosa), magones, kokaki, nafts-flahtes (Solanum nigrum), drigenes, baltahs drigenes, tabaka u. z. Kad pee lopeem, kas tahdus stahdus ehdufchi, pamana fagisteschahanahs sihmes, tad jadod tahdeem lopeem, kuri war wemt, stipras wemjamahs sahles, jeb wairaf reisu ahtri ween' pakaf otram $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ stopa ekkas, jeb iskausetu tauku, jeb 2—3 stopi freischa, filta peena, seepju uhdena, jeb etika.

Wispahrigi nemot, ir wehl dauds ziti stahdi preeksch lopu baribas neweseligu, kuri aug us pastahwigi flapjas semes. Sintenis.

No lai daram preeksch semkopibas?

Daschi raksti pasneeds norahditajus par lauffaimneeku darbeem katra mehnesi — wisâ gadâ. Zil weenus un tos paschus darbus tee ari gadu gadeem tais paschds mehneschds uswed, tad tomehr ta kahrtiba un pawairota sinaschana, zaur lo schee darbi no laika us laiku japastrahdâ, naw wis til semi ja-usluhko. Pa fawahm schauralahm mahjahm semkopis war-

buhht war pahrschkirstihht un darihht pehz scheem norahditajeem ween; bet lauffaimneejibas beedribâs un laikrakstos ir winam ja-atrod pamudinaschanas us pamudinaschanahm preeksch scho aprahdito darbu kahrtigakas, famanigakas un labas isweschanas.

Tâpat ari mas ween war panahht semkopibas wispahrigu pazelschanu, kad laikraksti famus rakstus schai sinâ nefneeds wis pehz labi aprehlinatas kahrtibas jeb rindas, bet scho un to, kas azumirkli nahk pirkschds, eemet awises, kâ krahmju lambari. Apakschâ redsesim dauds preekschmetus uswestus, kas, til kâ weselâ kehde kopâ, jet un sekme leelo, plascho semkopibas lauku.

Noti der lauffaimneejibas beedribâs un laikrakstos zilahht un issklaidrot semkopju paschu ismehginaschanas un peedstihwojumus; darihht sinamus jaunos isgudrojumas, kas taisni nahk semkopibai un winas radineejei — ruhpneejibai par labu; falihdsinaht un pahrgrosiht katra jaunu preekschlikumu pehz schajenes waijadstibahm; pasneegt pamahzischanas preeksch lopu kreetnakas audsinaschanas un iswehrteschanas, eekschpus semkopibas — ar noluhku us mehflu krahfchanu, un ahropus tahs — zaur tirgofchanas eenahkumeem; pazelt lauku kopfchanu zaur jo derigakeem aistrahdjumeem us grazhwofchanu, mehlfoschanu un derigu rihku leetaschanu; issklaidrot un eewest derigu semkopibas darba rihku un maschinu leetaschanu; pamudinahht, blakam peekopt ari tahdus darbus, kas semkopibai stahw tuwu un eenesâ dauds peknaas; gahdaht par strahdneeku dsihwes un labklahfchanahs pazelschanu; pasneegt derigus padomus pee darba spehla leetaschanas un uftureschanas, pee ehku pahrlabofchanas, inventara uskopfchanas, lopu tureschanas, fehklas un mehflu eedabuschanas un iswehrteschanas, mahju un lauku apdrofchinaschanas; aistrahdiht us raschojumu wisderigako istirgofchanu jeb pahrdofchanu u. t. j. pr.

Augschejahs rindinas esmu tezinajis tais domâs, ka semkopibas draugi un rakstijaji zaur tahm jutisees pamudinati, wairaf islahrtoti, pehz labaki aprehlinatas rindas, rakstihht, t. i.

weenu preekschmetu pahrrunadami, ari otu leetu ne-atstakt. Semkopibai til tad waram pareisi lihdscht, kad wifus augschâ minetos gabalus, it lâ kahdâ kehde lopâ, pa rindai pahrluhkojam un wezinam. It lâ zilwekam pee sawas pascha ustureschanas pa wifu deenu pa rindai ja-iswed daschadi darbl, lâ: apgehrb-schanahs, ehfchana, nostagafchana us darba weetu, strahdaschana, atkal ehfchana, runafchana un dufeschana, tâpat tas ir ari pee semkopibas. Kâ buhtu, ja zilweks wifu to tē nu pat mineto nedaritu pehz sawas sinamahs kahrtibas, bet zauru deenu no weetas waj nu gehrbtos, waj ehstu, waj staigatu apkahrt, waj runatu, waj dufetu ween? Winsch panihktu, no-eetu pawifam no zeta — eetu postâ. Tâpat tas ir ari ar semkopibu; ja ir to mehš nekopsim pehz kahrtas un pilnigi — zil eespehjams, tad ar to stahwesim us weetas; bet stahweschana us weetas ir — atpakal eeschana. Gewehrossim to pareisi! Bertrama Kahrlis.

Sirgš.

Sirgš ir semkopja leelatais palihgš. Ir tahdi, kas uspasē un mihlē sawu sirgu; bet ari netruhlšt kleperu, kas pahртеel — lâ fakot — wairak no pahtagas, nekâ no ausahm. Weens eh dina tos ar seenu, ausahm, dsirda pee upeš, strautina jeb akas; otrs ar seenu un uhdeni, kura eemaisa miltus, un dsenahs us to, lâ til wairak uhdena waretu eedwingeht. Ne reti esmu dsirdejis sakam: „Tad til ir sirdsinsch: par nakti astoni spanni, lâ us krahfns!“

Sinams, „nekur ne-eet til raibi, lâ pasaulē“; bet weenu leetu newaru atstakt nepeeminejis. Kamehr sirgš spehj kalpot sawam lungam, tamehr teek apgahdahts — no weena sliktak, no otra labak; bet kad wairš nespehj kalpot, tad pahrdod Izigam jeb Zankelim par nekâ naudū; tee, lâ jau sinams, gehrē ahdu, kamehr kriht pahr ilfš.

Kahdš Schihdinsch eebrauz kahdās mahjās ubagodams un stahsta brihnidamees, ka sirgeliš

jau kahdu wersti atpakal dabujis jaunās kahjas; jo eijot lâ walâ, par sliktu zetu nebehdadams. Kas nu par brihnumu? Tanis mahjās mine-tais sirgš bij dsimis, audsīs un deenejis, kamehr spehjis; pee pascha wezuma nem faim-neeks isandelē Schihdam, Schihds zitam u. t. t. — Tē nu winsch stahw sawâ dsimtenē, kurai usupurejis wifus sawus speklus, ausīs kusti-nadams un schegli apkahrt skatidamees, it lâ gribetu faziht: „Nepateiziba ir pasaulēs alga. Al, zilweki!“ Zil labpraht winsch schē paliktu, bet pahtaga danzo lopinam til ilgi pa muguru, kamehr nabadsinam jafahk lehni wilktees us preekschu — raudadamam.

Zebfchu naw wiseem eespehjams, dot ilgi deenejuscheem sirgeem „scheplastibas maiss“, tadfchu gan ikkats waretu, ja sirdsinsch paleek nespehzigš, likt to us weetas nokaut, gaku, kamehr naw eewesta sirgu galas ehfchana, isbruh-kehst pee baroktu baroschanas, ahdu isgehrecht preeksch tambora; tad tadfchu buhtu nabaga lopini atfwabinati no leelas mozischanas, un pascheem paliktu ta apfina, ka ustizigais palihgš nekeel wahrdsinahs no neleescheem. Kaut schis preekschmets atrastu dauds peekriteju! M. S.

Putnu ehdeliba.

Putnu ehdeliba ir apbrihnojama. Raibais strads norij ar reisi leelako gleemesi, kas Anglija useijams. Ja nemtu pehz schi pascha mehra, tad zilwekam buhtu us pusdeenas maltiti wewels wehrschâ stilbs janoweiz. Ari farkanguhsfischam gluschi laba ehstgriba. Ir is-rehlnahs, ka winsch til dauds tahrpinu un kustonifchu par deenu no-ehd, ka no wineem waretu falikt 14 pehdu garu fleeku; un pee tam schis waronis wehl ne buht nepaleek brangaks, — schahda porzija winam waijadfiga tilai dsihwibas mitinaschanai. Zilwekam pehz schi mehra buhtu par deenu jano-ehd defa, kura zaurmehra 9 zellu refna un 27 pehdu gara. — No ta war nojehgt, zil darbigeem schahdeem waroneem ja-ir.

Latw. Awischn redaktors: J. Weide.

No zensures atwehlehts. Jelgawâ, 5. Dezember 1883.

Druckts pee J. W. Steffenhagena un behla.